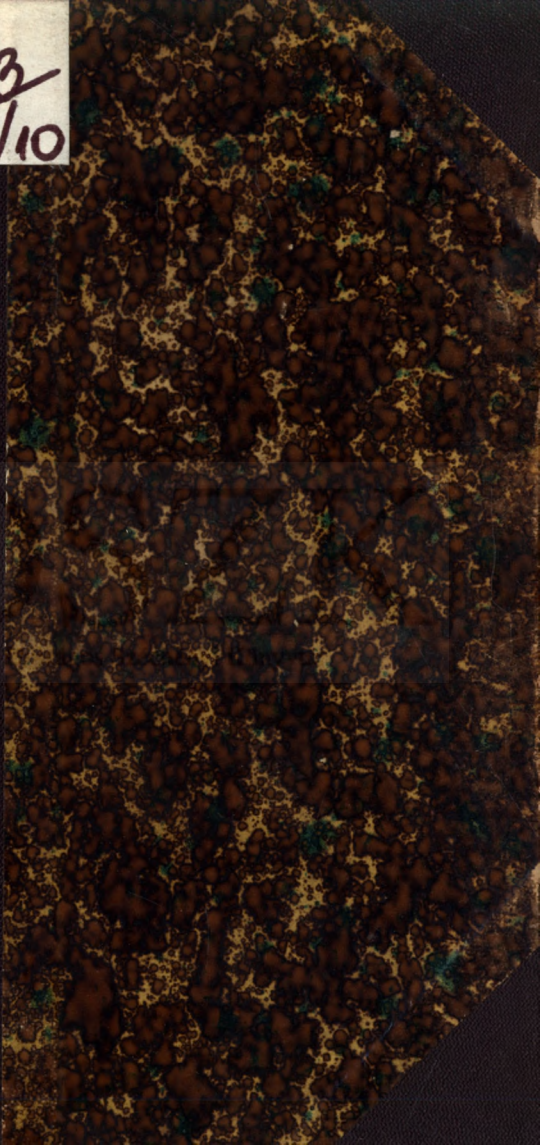


14.993
9/10



thendae
vaso

FRASE

Pompá,

hercze

18

II.

X. 10

N. M.

506.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

AZ ATHENAEUM OLVASÓTÁRA.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár



OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

A POMPÁS HERCZEG.

REGÉNY.

IRTA

MRS. HUGH FRASER.

ANGOLBÓL FORDITOTTA

SZIGETHYNÉ SZALAY ERZSI.

MASODIK KÖTET.



BUDAPEST.

AZ ATHENAEUM IROD. ÉS NYOMDAI R. T. KIADÁSA.

~~L. 1099
648 (R. 10)~~

OSZK



Országos Széchényi Könyvtár



14.593 / 9 / 10
~~25.506~~

M. N. MUZEUM KÖNYVTÁRA
I. Nyomt. Növedéknapló
190 / év 60. sz.



X.

Igen derült szép nap volt január vége felé az, melyen Porsenna herczeg visszavitte Rómába szép fiatal hitvesét. A rövid telet vége felé hajtotta a meleg szellő, melynek fuvallatától kirügyeztek a mandulafák és kinyilottak az illatos ibolyák, s az enyhe szellő keresztül üvöltött a távoli Campagnán emelkedő rombadült kastély hasadékain. A lég balsamos, s az égbolt olyan csodás szép kék volt, hogy még a kifáradt napszámosok is érdeemesnek találták megbámulni és beszívni az üde illatot, sőt még a kétségbeesettek is úgy érezték azon a napon, hogy az ég nincs tőlük olyan távol, mint azt képzelték.

Honora uj birodalmában a hálósobájába nyiló kicsiny szobájában ült édes anyjával, aki sietett üdvözölni hazatérő leányát. A helyiség túlságos pompával volt bebutorozva, de sokkal több arany és atlasz csillogott benne, hogysen Honorának tetszett volna, aki kényes és válogatós volt ilyes dolgokban. Anyósa a fiatal pár lakosztályának beren-

dezését a családi butorszállítóra bizta, ki saját tetszése szerint fejthette ki benne a fényüzést.

— Ki vagy fáradva, kedvesem — mondá leányának Lady Éva. — Le kellene feküdnöd, minél előbb. Igen hosszú utat tettetek Genuától.

— Igen, nagyon hosszú volt, — szólta Honora kimerülten, — és már hónapok óta annyit bolyongtunk, hogy halálosan belefáradtam, aztán meg egészen elfogott a honvágy!

— Az természetes — felelé Lady Éva. — Én magam is mindig vágyom haza, mikor távol vagyunk nyáron. Sehol se találja fel az ember az otthoni kényelmet. De igaz, hogyan vagy megelégedve Virginiával?

— Ah magam se tudom, elég jól viseli magát — válaszolá Honora, — csak bántó és unalmas egy kicsit, hogy folyton olyan fürkészően néz reám. Én azt hiszem, előbb-utóbb is visszafogadom az én régi Assuntámat.

— No, az igen ostoba volt — jegyzé meg Lady Éva, — de nekem úgy tetszik, hogy te már nagyon hozzászoktál. No de most itt hagylak, hogy pihenéssel, édesem. Eljöttök ma este ebédre a herczeggel?

— Nem, ma este nem, édes anyám . . . nagyon ki vagyok merülve. Ah!

A szomszéd szobán keresztül léptek közeledtek, melyek hallatára Honora elhalványult és hirtelen felállott helyéből. Azután Orazio jelent meg az ajtóban.

— Ah, a szép mama — kiáltott fel, — milyen szép, hogy ilyen hamar felkeresi az én kis feleségemet. De ne fusson el hát, kedves Honora; hiszen nekünk még nincsen titkos közleni valónk . . .

— Nagyon fáradt vagyok — felelé Honora az ajtó felé fordulva. — Mama meg fog bocsájtani nekem.

— Nem hiszem — szólt Orazio. — Jöjjön és üljön le ide mellém.

Lady Éva csodálkozott, hogy még soha se tünt fel neki azelőtt Orazio szemében az a különös kifejezésü tekintet. Nem tudta persze, hogy az csakis olyankor nyilvánul nála, mikor haragszik. De nem kívánt tanuja lenni egy heves jelenetnek, sietve elbúcsúzott tehát és el is távozott csodálkozva az ő korlátolt módja szerint, vajjon miért nem látszik Honora elégültebbnek most, mikor olyan fényes állást foglal el a társaságban.

Lady Éva távozása után Orazio vissza akart térni azonnal a feleségéhez, de az akkor már eltűnt és bezárkózott a saját szobájába. Eleintén nem is válaszolt férje erős kopogtatására, de mikor már többször ismétlődött az, lassan megfordította a kulcsot és kilépett.

— Nos? — kérdezé, anélkül, hogy belépésre szólítaná fel Oraziót.

— Engedjen előre. Be akarok menni — volt a felelet.

Honora megfordult és teljesítette a kívánságot.

Orazio kihúzta a zárból a kulcsot és becsúsztatta a zsebébe. Azután Honora vállára tette a kezét.

— Jobb ez így, édesem. Nincs inyemre, hogy én ki legyek zárva az ön szobájából. Különben, ha a kulcsot vissza követelné is, a másik oldalról be lehet jutni.

— Önnek igen különös tréfái vannak, Orazio — szölt Honora fagyosan.

A fiatal nő kisiklott férje kezéből és egy csomó levél átnézéséhez látott, melyek reá vártak visszatértekor.

— Ön pedig soha se tréfál, kedvesem — válaszolá a férj elfojtott ásitással. — Fogalmam se volt arról, hogy még egy angol nő is lehessen ilyen unalmas. Ki tudja, talán majd a levelei között talállok valami mulattatót. Nem volna-e szives átadni nekem azokat?

— Még magam se olvastam át — felelé higgadtan Honora; — a külsejükből ítélve, nem igen ígérkeznek mulatságosoknak.

— Még az sem azzal a nagy czimerrel, vagy az a picziny piszkos levélke a »Citta« jelzéssel, mely bizonyosan valami kérelmezést tartalmaz? Ugyan kérem nyujtsa át nekem. Meg akarom önt kimélni a felbontás kellemetlenségétől.

Honora még mindig habozott. Azt a nagy czimeres levelet alkalmasint a tábornok írta, azonkívül felismerte egy pár levélen leánybarátnői írását, mely levelek bizonyosan olyan bizalmas

közléseket tartalmazhattak, melyet sohase kellene többé feleleveníteni. Ekkor azonban az asztal egyszerre nagy robajjal feldöntetett mindennel együtt, ami rajta volt. Honora ijedten szökött fel helyéből. Összes levelezései szét hullottak a földre, Orazio pedig mögötte állott, mindkét kezét a vállára téve. A fiatal nő merőn szeme közé nézett Orazionak, kinek átváltozott tekintetü arcza egészen közel volt az övéhez, a harag utálatos indulata által eltorzultan. A herczeg szemeit elboritá a vér, orrlyukai behúzódttak és szája tajtékszott.

— Szedje fel most — mormolá fogai között és kezei lenyomtták Honora vállát a földig egyszer, kétszer, háromszor, tizszer egymás után, míg csak az utolsó lapot is fel nem szedte a földről.

Annyira kimeritá a fiatal nőt a rázkódás, hogy ereje elhagyta és kénytelen volt engedelmeskedni.

Ekkor Orazio durván megfordította és oda tartotta maga elibe.

— Tegye be most már valamennyit a belső zsebembe — mondá még mindig merőn nézve rá azokkal a rettenetes félig behunyt szemekkel.

Honora borzadálylyal húzta félre férje kabátját és gépiesen teljesítá a követelését. Ujjai jég hidegek voltak és annyira reszkettek, hogy alig volt képes elhelyezni a papirokat; de még abban a pillanatban is felismerte egyik boritékon azt a kézirást, mely annyira lesujtotta menyegzője napján.

Mikor végre elkészült és vissza próbált huzódni

férjétől, annak szemei ajkait keresték, azokat a duzzadó, piros ajkakát, melyek úgy remegtek, mint egy kis gyermekéi.

— Csókoljon meg most — szólt, — csókoljon mindaddig, míg csak azt nem fogom mondani, hogy elég. Hiszen ön nagyon édesen tud csókolni, amikor kedve van hozzá. Oh, nem, nem szabad innen addig eltávoznia.

Honora annyira megundorodott, hogy el akart tőle menekülni. Felsikoltott és szinte óhajtotta, hogy gyilkolja meg őt Orazio örült dühében; de az tudta, mi módon fojtsa vissza picziny torkába a sikoltozást, s most egyedül voltak. Végre aztán eltaszította őt magától. Honora pedig félig önkivületben a megaláztatás gyötrelmei szégyenérzetével leroskadt a pamlagra és arczát karjaiba temette.

Orazio úgy nézett le rá, a hogyan egykor Gozzadini Olympiára nézett. Azután halkán felkaczagott, habár arczát még mindig eltorzítá a vad indulat.

— Máskor majd engedelmesebb lesz, igen, máskor — mondá s azzal kiment. Utoljára is nem ő volt-e az ur és parancsoló?

— — — — —

Nem nemesítő érzés a gyűlölet és csaknem lealázó, ha félünk attól, akit gyűlölünk. Az első hónapok alatt Gerald nyugodtabb pillanataiban soha se bírta felfogni, miért nem lőtte agyon Oraziot, mielőtt az oltárhoz vezethette volna

Honorát! Izgatott perczeiben pedig csakis erős lelki ereje tartotta vissza az öngyilkosságtól. Pedig hát az átélt csapások előtt alig létezett ember, ki távolabb állott volna, mint ő, ugy az emberölés, mint az öngyilkosság gondolatától. Szive vidáman repesett a derült napokon; míg most a boru ónsulylyal nyomta lelkét és mikor utolszor rátekintett Honora arczára, úgy tetszett neki, mintha életének összes reménye örökre megsemmisült volna.

Gerald egyenes, férfias jellem volt, aki a valódi bánatot hősiesen tudta volna elviselni, sőt idővel iparkodott volna még felejteni is; de a jelen esetben a bánat, borzalom és szégyen mind egyesült és éjjel-nappal gyötörte az a kínos tudat, hogy az ő bájos, kedves, gyöngéd Honorája egy kegyetlen kicsapongó embernek a hitvese. Gerald szinte nagy volt a saját boldogtalanságának megtagadásában; Honora könyörtelensége feledve lett, és nem is gondolt arra többé; még az is csekélységgé törpült az ő szemeiben, hogy Honorát elvesztette, hanem az fájt neki és tette pokollá életét, hogy Honora szenvedni fog.

A tábornok azt mondá neki, hogy nem szabad őt szem elől elveszteni. Az mind igen szép és Gerald tudta, hogy a vén katona el is utazott már délszakra megnézni . . . milyen élete van annak a szegény gyermeknek. De hát utoljára is mit tudhat ő vagy bárki más Honora intim életéből? Fialtal és gyöngéd volt Honora, de azért eléggé ismerték

őt mindketten és tudták, hogy bármennyit szenvedjen is, panaszkodni nem fog soha. És ugyan melyik férfi ne viseltetnék a világ előtt tisztelettel egy szép nő és felesége iránt? Gerald meg volt győződve, hogy ha személyesen láthatná Honorát, akkor megtudná mondani, vajjon tudatával bir-e már boldogtalanságának, mert ő azzal is megelégedett volna.

Ilyen tünődések között ült Gerald egy napon homályos lakásában, elméjében fontolgatva a körülményeket és esélyeket, midőn egy Rómából érkezett levelet kézbesítettek neki. Tünődései daczára hévvel bontotta fel a levelet, mely sokkal jobb értesítéseket tartalmazott, mintsem várta volna. »A mi kis herczegnénk«, írta a levél írója, »mellőzve a mult őszi szomorú eseményeket, igen szívélyesen fogadott engem. Igaz, hogy nagyon csendes volt, de talán egy kis asszonyos méltóságot iparkodott ezzel feltüntetni, ami kitünően állott neki. Gyönyörű szép, habár arcza távolról se mondható olyan rózsásnak, olyan virulónak, mint egy évvel ezelőtt. Sajnálattal vagyok különben kénytelen kijelenteni, hogy Porsenna rendkívül szeretetreméltó volt és szívélyesen fogadott, sőt ebédre is meghívott és annyi előzékenységgel tüntetett ki, hogy már-már azt képzeltem, hogy talán tévedtem is azon ember jellemének megítélésében. Annyi bizonyos, hogy bánatnak, vagy egyenetlenségnek semmi jelét sem láthattam idáig — írta a tábornok — miért is e

tekintetben nyugodt lehet, édes Gerald, kis rokonát illetőleg. Különben sokat jár a világba, hol általános hódolat tárgya.

Gerald lelke egyáltalán nem nyugodott meg és boszankodott még a feltevésért is. Valami kis démon a szívébe fészkelte magát és azt susogta, hogy Honora megszerette borzalmas férjét és most talán azért olyan boldog az oldala mellett; mikor aztán a köd elvonult a szegény Gerald szemei elől, megismerte mi a féltékenység.

Ezután talán helytelen is volt Honora látása után vágyódnia; de hát minden okoskodásnak két oldala van miért is Gerald elhatározá magában szerencsére hogy neki szent kötelessége meggyőződést szerezni arról, vajjon igazat irt-e a tábornok, így talán mégis tehetne Honoráért valamit. A munka éppen szünetelt akkoriban s amaz októberi szerencsétlen napok óta nem vette igénybe szabadságát. Pedig ha tudta volna, milyen jelentőséggel fog birni látása Honorára, akkor ugy a saját, mint az ő becsülete is visszatartotta volna; hanem az ő szemei előtt mindig csak az a kétségbeejtő látomány lebegett, amint őt menyegzője reggelén maga előtt látta és az lerombolta ugy a józan ész sugallatát, mint öreg barátja tudósításának hatályát. Hogyan is fejthette volna meg azt az ügyesen vetett tört, amelybe Honorát ejtették, vagy azt az álokoskodást, mely a fiatal leányt . . . Gerald iránti szerelmével szívében arra

birhatta, hogy a herczegnek engedje át magát? Gerald azt hitte, hogy Honora szivéből kihalt a szerelem s hogy ha viszont látják egymást, az által csak egyikük fog szenvedni. Feltette magában, hogy nagyon óvatos lesz, soha se fog a multra czélozni, ugy fog hozzá közeledni, mint bármely más jó barát, csupán azért, hogy maga bírálhassa meg és egyetlen-egyszer megcsókolhassa még a földet azon egyetlen picziny lábak alatt!

Gerald éppen a farsang kezdetén érkezett meg Rómába. Olaszországban karácsonytól egészen a nagybőjtig terjed a farsang ideje; de a hamvazó szerda előtti napok képezik a farsang tetőpontját, mikor az utóbbi években valóságos tombolásig fokozódott a jó kedv és mulatozás, betetőzve azon féktelen Saturnus ünnepélylyel, melyről egy mult századbeli török követ uralkodójának azt a jelentést tette, hogy a rómaiakon a tavasz bizonyos időszakában örvöngési rohamok törnek ki, melyből azonban rendszeren kigyógyítják őket papjaik, kik azzal, hogy hamut hintve fejükre, egyszerre észre tudják téríteni őket.

Abban az esztendőben a rómaiak rendkívül fényessé készültek tenni a Saturnus-ünnepélyt az által, hogy mindennap bált, virágcsatát rendeztek, végül pedig nagyszerű álarczos bállal akarták befejezni a farsangot a nagy Operaházban.

Gerald megérkezve, látta, hogy a tábornok már bejelentette jövetelét, mert szállodája asztalát el-

borították a különféle meghívások. A szives fogadtatás még idegenek részéről is jól esik. Kiváncsi volt, vajjon milyen fogadtatásra talál a Porsenna palotában?

Már késő délután volt, mire elég bátorságot gyűjtött ahhoz, hogy Honorát felkeresse. A tábornok szótlánul elkísérte egészen a kapuig, ott aztán magára hagyta. Gerald lassan haladt felfelé a lépcsőkön. Hideg és óriási kiterjedésű volt ez a lépcső különös kőkoporsó diszleteivel a kanyarulatoknál. A terracottából faragott férfi és nőalakok lapos arcukon megvető mosolylyal látszottak őt szemmel tartani, amint arra elhaladt. Gerald teljes öt perczig állott a második kanyarulaton, megkísértve elfojtani szívének heves dobogását, mielőtt a csengetyüt meg-rántaná.

A rövid téli nap bealkonyodott és a lámpákat már meggyújtották a fiatal urnő lakosztályában. A salon, ahová bevezették Geraldot, hogy az urnőt bevárja, annyira emlékeztette Honora közellétére, hogy szive elszorult a fájdalomtól. A kandalló előtti alacsony szék, s mellette a földön a félig felvágott könyv, a liliommal teli ezüst virágtartók, mind jó ismerősként üdvözölték őt még a villából! Az ellenzövel ellátott lámpa fénye, a levegőben elterjedt balzsamos illat mind a Honoráé voltak; épp úgy mint ő maga. Óh, ha valaha szüksége lenne ő reá és . . . valamiben segítségére lehetne Honorának, milyen érdeke lenne reá nézve ismét az életnek.

Végre belépett »Ó!« Nehéz volt Honorának elszánni magát, hogy viszontlássa Geraldot, de elutasítani lehetetlenség lett volna. Több perczig térdepelt előbb az ágya melletti nagy ezüst feszület előtt, többet gondolkozva, mint imádkozva. Jó barát nélkül állott a világban, ha ugyan az a jó barát, akihez bánatunkban fordulhatunk. Vajjon kötelessége-e elutasítani Gerald barátját azért mivel az a másik régi Gerald számos hónappal azelőtt valamikor esdve kérte őt, hogy több lehessen neki, mint jó barát?

Kötelessége-e elküldeni őt, mivel összes lelki erejét kénytelen megfeszíteni azért, hogy megtarthassa lehetetlen fogadalmát, eltaszítsa magától azt az egyetlen rokont, aki kérdezősködés nélkül segítségére volna, ha valaha a jövőben szüksége volna rá, vagy ha valaha oltalom nélkül állana tehetetlenül elhagyatva a világban?

Bement tehát Honora Geraldhoz, de egy hosszú perczig megállott az ajtóban, mielőtt belépett volna. Megpillantásakor a fiatal embernek összes vére felpezsdült az örömtől. A régi kis Honora volt az, csakhogy még szebb, még bájosabb mint valaha s ez a változás megittasítá, elkápráztatta Geraldot.

Fiatal viruló szépségének minden vonása megizmosodott az életteljes bájtól. A sötét haj bővösebb árnyékot vetett a felejthetetlen kék szemek felett. Az arcz szabályos vonásai, a száj metszése, mind százsorta szebbnek tünt fel most előtte, mint

az a kép, amely emlékezete előtt lebegett a múltból. Vajjon honnan eredt az a tartózkodó szemérmes bánatos varázs, mely őt azzal a bűvös méltósággal felruházta? Egy az emberek előtt láthatatlan korona lebegett feje felett, az anyaság tövises csillagos koronája . . . az a dicsfény, mely ha egy nőt megáld vele az Isten, egész életére vértanúvá avatja, de dicsősége is lesz az, az örökkévalóságig.

Se Gerald, se Honora nem tudták, miként lebbentek el ajkukról az első szavak. Amaz ünnepestélyes pillanatok egyike volt az, midőn az emberek hálásak a társadalomnak megvetett formalitásaiért. Mert ama buborékai nélkül a külszinnek, az önfeledtség megtörte volna egyszerre az önmegtagadásnak vékony jégkérgét, mielőtt idejük lett volna azt ugy megkeményíteni, hogy kitartson tovább is.

— Bizony rettenetes telünk volt — beszélte Gerald — november óta egyetlen vadászni való nappal se dicsekedhetünk. Mindenki beteg, vagy legalább azt szenvelgi. London kiállhatatlan jelenleg.

— Hogy van Belinda? — kérdezé Honora és ekkor jutott csak eszébe, hogy először is a nővére után kellett volna kérdezősködni. De alig birt megküzdeni azzal a rettenetes felfedezéssel, melyről heves szivdobogása még jobban meggyőzte, hogy Gerald még most is nagyon kedves a szívének. Egyáltalán nehéz és kinos volt közöttük a társalgás. Gerald erős küzdelmet vivott, de mégis örült, hogy Honora visszaemlékezett a névre.

— Ah, a szegény Belinda, — felelé, — már régen nem láttam, mert hát lássa, én a városhoz, a hivatalomhoz vagyok kötve . . . Maynek adtam őt tehát.

Gerald felsóhajtott, mert eszébe jutott, hogy Honorának szánta paripáját, azt a kedves szép barna kanczát, egyetlen becses tulajdonát az életben.

Már éppen nagynénje után készült kérdezősködni zavarában utolsó menedékül, midőn Lady Éva maga lépett be, olyan nehéz gyöngydiszes öltözékben, melynek gyöngyékei összeverődtek minden egyes mozdulatánál.

Felületesen megölelte Honorát, azután Gerald-hoz fordult felkiáltva:

— Szent Isten! igazán ön az, Gerald! Ez már nagyszerű! Éppen olyan kedélyesen lehetünk most együtt, mint hajdan.

Gerald szerette volna azt felelni, hogy dehogy is lehetnek úgy, de elhallgatta.

— Meddig marad itt? Reméllem husvét utánig nem utazik el. Eljöjjön ám hozzám. Nos, nem néz-e ki Honora pompásan?

Gerald és Honora csak most vették észre, milyen zavarban voltak Lady Éva megérkezése előtt. Annak hóbertos szavai megvilágították a helyzet kellemetlen kinos voltát. De Lady Éva nem gondolt semmire, hanem tovább beszélt.

— Bizonyosan kapott már meghívót valamennyi bálra. Óh, ha nem, úgy Alfonsónak lesz

arra gondja. A szegény Olympia rettenetesen odavan, no de arról nem is érdemes beszélni. Mi már tudjuk miért, ugy-e Honora?

Lady Éva meglegyintette szavai közben Honora kezét hosszú szemüvegével és nevetett hozzá.

— Sajnálom őt — szólt Gerald szórakozottan. — Ő mindig szives volt én hozzám. Óh!

Gerald felállott és Orazio, ki abban a pillanatban lépett be, lassan közeledett feléje, de pár perczig kihívóan rábámult, mielőtt kezét nyújtá neki. Pillanatra figyelmen kívül maradt az anyós.

— Ah, hát visszatért ön, Mr. Lowther? nagyon örülök, hogy itt láthatom — mondá a házi úr.

Geraldnak arczába szökött a vér, de kénytelen volt elfogadni az odanyújtott kezét.

— Köszönöm, igen . . . — felelé — meg akartam látogatni az unokatestvéreimet.

— Meg vagyok győződve, hogy a feleségem még nálamnál sokkal jobban el volt ragadtatva, — szólt Orazio Honorára pillantva, ki némán dült hátra és minden vér eltűnt az arczából.

Gerald nem bírta tovább kiállani a helyzetet és felkelt, hogy távozzék.

A herczeg ekkor a legnyájasabb mosolylyal fordult hozzá és újból kezét nyújtá neki.

— Sajnálom, hogy ilyen hamar elmegy. Ebédeljen velünk »en famille« holnapután . . . számíthatunk rá, ugy-e bár?

Gerald habozott, megforgatta elméjében az

igent és nemet, azután Honorára pillantott, aki lesüté szemeit és nem akarta a kérdő pillantást észre venni. Lady Éva mosolyogva intett azonban neki, hogy fogadja el a meghívást.

— Köszönöm s örömmel elfogadom — mondá Gerald, azután eltávozott. Midőn Honorától elbúcsúzott, látta, hogy az sokkal halványabb s a keze jég hideg. Mindig megdermedni érzé vérét Orazio jelenlétében.

Lady Éva várta, hogy őt is meghivják arra az ebédre. De Orazio kionsot a szobából anélkül, hogy megtette volna, Honora meg elfelejtette. Az ő gondolatai különös utakon tévelyegtek azon a napon. Lady Éva kezdett vigasztalhatlanságában azon tünődni, vajjon nem vált volna-e mégis jobb vő Geraldból, mint Orazióból. Értéktelen rokonszenve egyszerre átcsapott hozzá. Lady Éva különben szeretett érzelgősködni, mikor az nem állott utjában hajlamainak.

— Szegény Gerald! — jegyzé meg anyai hangon, — mennyire megsoványodott. Milyen kár volt, hogy így kellett történni!

— Kérem, édes anyám, ne gondoljunk vissza arra, ami már megtörtént, — szólt rá élesen Honora.

— Ah jól van, édes leányom, de hát az lehetetlen; hiszen vaknak kellene lenni, hogy ne lássuk, mennyit szenvedhetett szegény Gerald. És az a mód, amint reád tekint no de hát aminek meg kel-

lett lenni, azon nem lehet változtatni. De te még meg se kináltál ma engem teával, édesem, pedig meghalok, ha hamar nem ihatom.

Lady Éva olyan vátlozékony csélcsap volt, mint a folyó vize. Végre elment és Honora egyedül maradhatott azzal a szomorú felfedezéssel, amit, Geraldot látva, kénytelen volt tenni. A megpróbáltatás hónapjai, törekvése, hogy helyes úton járjon, szép álmai a jótékonyaságról, önmegtagadása, mely olyan magasztosnak tűnt fel előtte, férjének tett fogadalma, türelme vele, sőt még egy óra előtti buzgó imája is mind mind romba dültek, megsemmisültek, mint megannyi jelentéktelen gúny. Az egyedüli igazság az volt, hogy felfedezése áthatítá sötét egét és könyörtelenül megvilágította a talált romokat Gerald arcza Gerald hangja és igaz hű kezének szorítása meghozták számára az egyedüli örömet, mely után szive hiába sóvárgott, mióta neki örökre Istenhözadót mondott. És ő most már a Porsenna Orazio hitvese! Honora azt gondolta magában, hogy öröme bűn miért is keserves könnyeket sirt elvesztett boldogsága felett és a lázas imádkozás hosszú órái után találta meg csupán nyugalmát újra. Azután elaludt azzal az elhatározással, hogy meg foja kérni a herceget, engedje őt kiköltözni Olivetőba, hol azonnal egészen új életmódot kezdhessen.



XI.

Honora soha se tudta megérkezett leveleinek sorsát, vagy azoknak tartalmát. Meg volt alázva a saját gyengesége által, hogy beleegyezett a lemondásba leveleiről, büszkesége most már nem engedte azokat Oraziotól visszakérni. Midőn a tábornok meglátogatta, sokkal jobban meg volt annak hatása által lepetve, mint amennyire azt öreg barátja óhajtotta; és mikor megkérdezte, megkapta-e hozzá intézett levelét, teljes meggyőződéssel válaszolta azt, hogy annak el kellett tévednie. Találékonyságát kifejtette nála az önvédelem szüksége.

Orazio tűzbe dobta a leánybarátnők leveleit és szivarra gyujtott a tábornok levelével, miután írójának olyan nevet adott káromkodásában, mely a vén kiérdemült katonát ugyancsak bántotta volna, végre pedig dühös kíváncsisággal bontotta fel Orazio a legutolsó levelet. Azt gondolta, alkalmasint valamely szegény kolduló egyéniség írhatta azt és így talán fel fogja őt világosítani e tekintetben, mire költi el Honora zsebpénzét. Mert hát hiába, soha

se szabad mellőzni a felvilágosító értesítéseket a feleség tényeit illetőleg. De Orazio ámulata egyszerre csaknem olyan nagy lett, mint bős haragja, midőn látta, hogy az a levél inkább az ő ügyeibe avatkozik, mint Honoráéba. Rövid volt a levél, közön­ séges, piszkos, kék vonalozott papirosra írva, s olyan kellemetlen karból szagu, mintha csak a kórházból került volna ki. Tartalma pedig a következő:

»Kegyelmes herczegné!

»Ön nem vette figyelembe az én intésemet és most úgy hallom, hogy sokat sir. Örülök, hogy ilyen szerencsétlen. Át fogja szenvedni legalább mindazt, amit a leányom szenvedett, mielőtt az az ember meggyilkolta. Mindig rosszabb és rosszabb lesz az ön sorsa és remélem meg fogja élni azt, hogy tanuja legyen azon csapásoknak, melyeket rá mér majd a Mindenható az ön gyilkos gonosz férjére. Ha az élete kedves, jobb ha azonnal el­ hagyja őt. Az ő ideje nemsokára elérkezik. Én gyenge vén ember vagyok, de meg akarom élni, mikor majd eléri sorsa, a bünhődés!«

Ezuttal hiányzott az aláírás, se kezdő betűk nem jelezték a levél íróját, de Orazionak nem volt arra szüksége, hogy megtudja, kitől származik a levél.

— Az a szemtelen Dantorini írja — szitko­ zódott magában. — Ha tudtam volna előre, milyen pokoli sors vár arra a nyomorult leányra, bizony rá sem néztem volna. Persze, hogy összekeltünk,

mivel bevonszoltak a templomba és ráerőszakolt, hogy letérdeljek mellé az oltár előtt! Ugyancsak furcsa lett volna az ő kölyke mint örökösöm és minden jogokkal felruházva! Hiszen még a nevét is alig ismertem, ezt a szinpadi apát pedig soha életemben nem is láttam. Óh, ő azt igen ügyesen elintézte. No lám és ez az ember figyelmeztette a feleségemet. De ugyan mikor? Honora soha se szólt nekem erről. Talán fel akarja használni ezt az embert arra, hogy engem megöljön. Az bizony meg is cselekedné, ha merné; Honora pedig gyűlöl engemet. Ugyan minek is vettem őt nőül? Óh, most már emlékszem, hogy boszut álljak a Ferrarákon; aztán meg csinosnak is találtam. De hát mit érdeklí a csinosság az embert, mikor már három hónapig élt egy asszonynyal? Csakis az első hét nyujt egy kis tréfát és érdeket! Olympia még értett hozzá, hogyan kell egy kis változatosságot előidézni; hanem az a szent hölgy, az ő aggályáival, imádkozásával és magasztos fogalmaival a kötelességről meg a szerelemről ugyan mi is jutott az eszembe, mikor ilyen szoknyás gyóntatót hoztam a palotámba? Nem törődöm vele akár gyűlöl, akár nem. A világ el van árasztva szép asszonyokkal és pedig mulattató érdekes szép asszonyokkal! Egész októbertől fogva példás férj voltam, de soha életemben nem unatkoztam még ennyit. Majd ha megtette itt a fővárosban, amit a társaságban tőle várnak, kiviszem és kint hagyom a vidéken, én pedig meg-

kísérlem elfelejteni, milyen nagy bolond voltam. Bachusra mondom, azért csak nem mondom le a víg életről, mivel feleségül vettem egy unalmas angol leányt!

Dantorini levele tehát félre dobatott és Orazio befogatott, hogy kikocsizza azt a borzongást, amit a halál említése okozott neki a dermesztő halál gondolata. Még soha se érzett magában annyi életerőt, mint most. Az a három havi unalom rendkívül jó hatással volt az egészségére és semmit se vesztett szépségéből, melyre oly hiú volt. Jól van! — gondolá — nem fogja előhozni azokat a leveleket, amig csak nem lesz szüksége ismét, hogy megijeszze a feleségét, akkor azonban ott lesz a Dantorinié a megdorgálásra. Most azonban siet a szabad levegőre.

Virginia annyira kiállhatlanná lett a farsang ideje alatt, hogy a fiatal hercegné elküldött az öreg Assuntáért és komolyan értekezett vele. Virginia félig angol volt, mint a Vald'oro hercegné első kocsisának a leánya és apjának anyanyelvét jobban beszélte, mint az maga mi nagy ajánlás volt Lady Éva előtt, ki soha se volt képes jól megtanulni az olasz nyelvet. Azonkívül Virginia ügyesnek és értelmesnek is bizonyult, csupán egy kicsit talán túlságosan csinos volt. Ez ugyan nem lett volna baj, sőt még inkább előny a Honora szemében, mert fiatal kedélyével szerette a szép arcokat. De Virginia igazi »soubrette« volt ügyes

ujjainak a hegyéig. Az inasok közül kettő kész lett volna érette megölni a másik hármat. A régi, testes udvarmester bonbonokat meg aszúborokat lopott, hogy kedveskedjék neki és hálából rámosolyogjon; a házvezetőnő azonban naponta azért imádkozott, hogy pusztuljon el utjából az a fekete szemü vipera, mielőtt még több finom fehérnemű elveszne; végre pedig a leány szüntelen szabadságért folyamodott, duzzogott, ha nem mulathatott, s a mellett alapos ok volt ellene arra a gyanura, hogy ha mulatni megy, eltulajdonítja és magára ölti a herczegné által nem használt piperetárgyakat.

Ezt már még se lehetet eltűrni; elhivatták tehát az öreg Assuntát, Virginiának pedig tudtára adatott, hogy husvétől fogva nem kívánják további szolgálatát. A leány olyan nyelveskedéssel vette tudomásul a felmondást, hogy a herczegnét még jobban felbosszantotta ezzel. Virginia különben feltette magában, hogy lehetőleg kimulatja magát még utoljára, mielőtt felcserélné a pompás Porsenna herczeg palotáját valamely szerényebb hajlékért.

A pénz nagy segítség a mulatozás előmozdítására, Virginiának pedig, mint rendesen, kiürült a zsebe; elhatározta tehát, hogy keres egy pártfogót, még pedig a leggazdagabbat ismerősei közül. Ha az nem kölcsönözne neki pár frankot, gondolá, még mindig szerezhetne pénzt urnője számlájára amaz üzletek valamelyikében, ahol a herczegi család vásárolt.

A kiszemelt rokon egy jómódu gyógyszerész volt, aki Trasteverében lakott. Az mindig jó volt hozzá, míg szegény leánya élt, de most már régóta nem látogatta meg őt.

Sor Salvator, — ez volt neve, — mint rendszeren, most is egy radikális hirlapot olvasva találta a bolt hátulsó részében. Virginiát megpillantva, letette a lapot, habár nem látszott valami különösen megörülni a leány látásának, de azért oda tartotta fonnyadt arcját a kötelességszerű ölelés viszonzásául.

— Rég ideje nem láttuk már egymást, édes nagybátyám, ugy-e? — kezdé Virginia édeskésen. — Már előbb is eljöttem volna, de hát ez a gyógyszer-tár sokkal messzebb esik mi tőlünk, mint a másik volt, a herczegné pedig olyan kiállhatatlan követelő, hogy nem szabadulhattam tőle.

— Nekem mindegy, akár jösz, akár nem — felelé nem valami udvariasan a nagybácsi. — Észre se veszem, ki jár itt, mióta az én szegény Magdolnámat elveszitettem.

Virginia más tárgy felett gondolkozott, mert tudta, hogy Magdolna nem valami épületes véget ért.

— Igen, mióta Magdolnámat elveszitettem — ismétlé Sor Salvator haragosan; — és aki ellene mer szólani, annak patkánymérget adok be és megölöm. Hiszen úgy meggyilkolták őt, mintha csak hurkot kötöttek volna a torkára. Az Isten büntesse meg a gyilkosát! — tevé utána, a rómaiak között szokásos szitokkal kísérve szavait.

— Oh, persze, hogy az emberek voltak az okai — sietett megerősíteni Virginia, — valamennyien tudjuk mi azt! De édes nagybátyám, nem volna ön szives nekem adni abból a habos szirupos italból, amit olyan kitünően tud készíteni? Nagyon szomjas vagyok.

Sor Salvator felállott, hogy a leány kérését teljesítse. És dörmögött egy kicsit, miközben a poharat kitörülte a megtöltés előtt.

— Igen, igen, mindig szomjasak vagytok ti fiatalok; minduntalan isztok, de soha se gondoltok a tisztító tűzben sinylődő szegény elveszett lelkekre! Várj csak, majd rád is kerül a sor. Akkor azonban már nem lesz itt Sor Salvator, aki Orzatest adjon neked!

— Ne beszéljen ilyen borzasztó dolgokat, bácsi — duzzogott Virginia. — Most mulatni kell és farsangon nem vágyunk a prédikáció után. De tudja meg, hogy az én népem kiállhatatlan; szeretnék rajtuk egy kis bosszút állani! Soha se adnak nekem semmit! Ime itt vagyunk most is már húshagyó kedd előtt s a zsebemben egyetlen fillér sincs.

— Azt mondtad, hogy bosszút akarnál állani rajtuk? — kérdezé hirtelen a gyógyszerész, előre hajolva és felkönyökölve az asztalra, melyen Virginia pohara nedves karikák nyomát hagyta.

Virginiának egy eszméje támadt. Miért ne aknázza ki a helyzetet a maga előnyére?

— Képes volnék bosszantásukra mindent elkövetni, ha az módomban állana és érdemes volna a fáradságért — felelé. — De semmiért nem koczkáztatom meg; ugyan ki is volna olyan ügyetlen?

— Hat fillérrel tartozol nekem azért az italért — szólta Sor Salvator, — még a minap vásárolt rizsport sem fizetted meg.

— Az igaz, rizsport vettem! — kiáltott fel Virginia; — csodálkozom, hogy nem szégyenli azt elő is hozni, bácsi. Nem, ez nem szép öntől — beszélt tovább halk behizelgő hangon — hanem ha igazi »dispettót« kíván azon hóhér herczeggel szemben, olyant, ami őt igazi dühbe hozza, sőt talán még a pokol kinjait is megszerezze neki, én tudnám módját ejteni; hja, de csak jó fizetésért koczkáztatnám meg! Legalább is ötven frankot kívánok érte és természetesen amellet minden költség fedezését.

— Ötven frank! — nyögte Sor Salvator vörösre kipirulva. — Öt... talán öt frankot akar-tál mondani... azon is vehetnél valami szépet. Mit árthatna egy cseléd olyan hatalmas urnak, minő a herczeg.

— Mit? Gondolja meg nagybátyám — susogta Virginia áthajolva; — olyan bosszu lenne az, amiben ön gyönyörködhetnék, aminek örülhetne... sőt talán még eret is vágthatna rajta, ha majd a guta-ütés bekövetkezik! És a mellett egy hajszálnyi felelőség se hárulna belőle önre! Én mindent ma-

gamra vállalok! Rajta! Fizesse ki nekem azonnal azt az ötven frankot; visszaadom, ha nem lesz megelégedve velem.

De Sor Salvator állítása szerint nem volt hajlandó a tönkrejutásra még a szegény Magdolna jó hírnevének megbosszulásáért sem; úgy hogy végre, miután Virginiának nagy nehezen sikerült tiz frankot kicsikarni tőle azzal az ígérettel, hogy utólag többet is fog majd kapni, eltávozott nem éppen elégedetlenül, mert hirtelen kitünő eszméje támadt.

Ahelyett, hogy mulatni sietne pénzével, egyenesen egy olyan boltba ment, ahol dominókat, meg álarczokat lehet kikölcsönözni. Ismerte már a kereskedőt és így sikerült azt rábirni, hogy adjon kölcsön számára két fekete selyem dominót a legközelebbi estére tiz frankjáért. Űgyesen haza csempészte azután a két dominót és egyiket felfüggesztette abban a ruhatárban, ahol úrnőjének néhány öltözékét tartotta. Dolgát elvégezvén, kiállott a folyósóra a herczeget lesni, aki délelőtt rendszeren abban az órában szokott a clubból visszatérni.

A Gerald látogatása utáni napon történt ez és Orazio még nem beszélt a feleségével azon esemény óta. Egyik módja a büntetésnek nála a feltétlen hallgatás szokott lenni, néha napokon keresztül. Honora kezdetben meg nem foghatta, mit akar férje az által elérni, és azt gondolva, hogy talán beteg, vagy rosszkedvű, mindenféle gyermekes bohósággal iparkodott őt ismét jó kedvre hangolni. Most azon-

ban már jobban ismerte őt, kezdett jobban rettegni nyájas, kedélyes pillantásaitól, mint mikor haragos volt és olyankor, ha haragosnak látta, sietett visszavonulni köréből. A megelőző estén egyedül hagyta őt ebédelni Orazio és haza se ment, míg Honora végre vissza nem vonult a saját szobájába; amiből megtudta a fiatal nő, hogy Gerald látogatása miatt hagyja vezekleni, s elhatározta, hogy az egész napot egykori otthonában, régi emlékei közt, a villában fogja tölteni. Kezdetben mindent át akart szállíttatni a villából uj otthonába, de az még azelőtt volt, midőn nem tudta, hogy milyen az az uj otthon. Most azonban azt gondolta magában, hogy kedves könyvei és képei nem volnának jó helyen abban a rideg légkörben; megakarta tehát tartani változatlanul otthoni szobáját és mindannyiszor meglátogatta a piros palástos pápát, meg az ismeretlen szépségeket a falon, mikor rokonszenvesebb levegőnek érezte szükségét. De az sehogy se tetszett Orazionak; és midőn értesítették a tizenkét órai villásreggelinél, hogy a kegyelmes herczegné kéreti a kegyelmes herczeget, mentse ki őt a villásreggelitől való elmaraadásáért, miután anyját ment meglátogatni, iszonyu indulatba jött, olyan dühbe, aminőnek még szolgálatszélyzete is csak ritkán volt tanuja; azután kiadta a parancsot, hogy azontúl nem szabad egyetlen kocsiba se befogni a herczegnő számára, csakis az ő határozott rendelkezésére. Végre újból eltávozott; nagy csomó pénzt elveszített a clubban és teljesen

az ördög hatalmában tért haza, midőn Virginia szemeit kötényével törülgetve zokogástól lihegő kebelével utjába vetődött.

A leány úgy tetette, mintha megijedne és visszahúzódott utjából, hogy előre bocsássa. De azután egyszerre mintegy hirtelen sugallattól megkapatva, térdre vetette magát, megragadta a herczeg kezét és szenvedélyes hévvel csókolta azt, amint csak Olaszországban képesek a cseléd az ő osztályabeliek feljebbvalóiknak hizelegni, mikor nagy bajba kerülnek. Virginiának még pár könnyecseppel is sikerült urának kezét megnedvesíteni, mielőtt azt Orazio mérgesen visszarántotta volna.

— Miféle bolondság ez? — kérdezé.

Virginia most átölelte a herczeg térdeit.

— Excellenz ne engedje, hogy innen elúzzenek! Hová menjek? Mi lesz belőlem?

— Hát ugyan ki akarja elúzni innen, ostoba leány? — szólott Orazio s a leány arczát felemelve maga felé fordítá, hogy szemébe nézzen. Virginia igazán szép volt kétségbeesésében — s a herczeg azt gondolá magában: »Miért is nem ölelte át térdeit így Honora és miért nem sirt így soha?«

— Az Excellenzia azt mondja, hogy nekem el kell mennem — zokogta Virginia; karjai szétváltak és leroskadt a földre, sőt tényleg meg is csókolta a herczeg lábait... pedig milyen utálatos volt a czipő fényes bőre!... és könyörgött, szóljon mellette, vegye pártfogásába őt a szegény árvát!

Miért is gyűlölhét a szép herczegné egy szegény leányt, talán csupán azért, mivel az egy kicsit csinos? A herczeg pedig olyan jó... ah, ha tudná... de hát ő nem akar zavart előidézni. Oh, ha tudná... — beszélt tovább Virginia, de a herczeg közbeszólt:

— Mit tud?

— Semmit, óh éppen semmit, Excellenzia; azaz hogy... — kezdé, azután elhallgatott.

— Hallgasson ide, Virginia — szólt ura — ön sokkal szebb, mint egy kicsit csinos, miért is talán magamnak se lesz kedvemre, hogy innen eltávozzék. De ha ebben a pillanatban nem fog beszélni és meg nem mondja, amit tud, lesz rá gondom, hogy pereputtyostól olyan nyomorba jusson, amelyenről eddig fogalma sem volt; rajta tehát, siessen! beszéljen!

E kijelentés után Virginia újból megcsókolta kezét és így szólt:

— A kegyelmes herczeg olyan jó, mint a mennyei angyal. Természetes, hogy elmondok mindent, hanem kérem, a kegyelmes herczeg is védelmezzen meg engem a herczegné ellenében, — mondá esdeklő tekintettel. — Kérem tehát, jöjjön velem, de lépdeljen csendesen, nehogy valaki meghallja.

Virginia a sötét folyosón keresztül vezette Oraziot egy hátulsó szobába, mely tele volt függesztve a herczegné ruháival. A leány kinyitotta a szárnyas ajtót és megmutatott urának egy a magas fogason függő csipkés csuklyás fekete dominót.

— Nos! hát mi ez! — szólt a herczeg ámultan.

— Nézze meg figyelmesebben, Excellenzia. Ez egy domino.

Orazio jobban megnézte az öltönyt és szokása szerint halkán elkáromkodta magát.

— A herczegné megbizott, hogy szerezzem meg számára ezt a fekete dominót — susogta hirtelen Virginia; — és látja-e, Excellenzia, azt a három ibolyacsokrot a vállon . . . nos tehát, még egy másik fekete dominót is kellett vennem három ibolyacsokorral, melyet a herczegné elküldeni rendelt a hôtél d'Italie-ba a kegyelmes herczegné unokafivéréhez. A holnap Veglionén akar vele találkozni.

Virginia szavai közben leemelte a nehéz fekete selyem galléros dominót és a kezébe adta Orazionak, hogy jobban lássa rajta a három művirágból készült ibolyacsokrot. Orazio földhöz vágta a dominót és rátaposott. Virginia sietve felkapta és félre tette.

Azután becsukta az ajtót és hátra tett kezekkel hozzá támaszkodott, mialatt arczán a tiszteletteljes részvét kifejezése nyilvánult.

— Az Excellenziának igaza van, természetesen. Követett-e el valaha bárki is ilyen hálátlan árulást? Hanem azért, ha a kegyelmes herczeg nem haragszik meg egy ilyen ostoba leány tanácsáért amilyen én vagyok, kérem ne áruljon el semmit, hanem menjen el holnap a Veglioneba és figyelje meg őket! Ha aztán rajta kapja . . . hát tudja mit kell tennie.

— Magának lesz az jó — felelé tompán Orazio —

ha tud hallgatni. Egyelőre mindenesetre itt maradhat. Magamnak tartom fel a jogot, hogy a saját cselédségemet elbocsássam; amellett akarom tudni mit mivel a herczegné; megértett? De ha egyetlen szót elbeszél a többi baromnak, akkor jobb lett volna halva születnie.

Virginia most éppen harmadszor csókolta meg Orazio kezét a legnagyobb tisztelettel párosult alázattal.

Abban a pillanatban hallatszott Honora kocsijának dübörgése a palota kapuja előtt. Mire a szobájába ért, Virginia már szomorúan és megadással, alázatosan várt reá, hogy levetkőztesse. A fiatal nőt megnyugtatta egy kicsit a hajdani otthonában töltött pár óra. Lady Éva el lévén árasztva meghívásokkal, nem gondolta szükségesnek azokról lemondani a leánya látogatása végett, Honora pedig igen kellemesnek találta az elhagyott kertet és az üres szobákat.

Elérzékenyült hangulatában még szemrehányást is tett magának, hogy talán túlszigoruan bánt a komornájával. Virginiának feltűnt a nyájas modor és kezdett is mindjárt manőverirozni bizonyos ruha elnyeréséért, mely után már régóta vágyódott. Legkisebb lelkifurdalás se gyötörte az előbbi alávaló rút árulásért.

Pár percz mulva belépett Orazio. Nyájas és mosolygó volt, de azért szemeiben villámok cikáztak. Nem akarta feleségét elijeszteni tervezett

multságától addig, míg az őt a hatalmába nem szolgáltatja, tehát türelemmel be akarta várni az eseményeket. Tudta, hogy Honora most már meg nem menekülhet tőle, de azt akarta, hogy a fiatal nő maga hódoljon meg előtte.

— Édesem — kezdé — az unokafivére holnap ide jön ebédre. Nem akarná-e neki az ebéd után megmutatni az álarczos bált? Ilyen dolgok mulattatják a külföldieket.

— Nagyon köszönöm — felelé Honora; — de attól tartok, hogy engemet nem mulattatna. Azt mondják, hogy a lárma és hőség rettenetes szokott ott lenni.

Honora alig birt uralkodni hangján, miközben férjével beszélt. Fogadalma, hogy férjét szeretni, becsülni kívánja, lesülyedt arra az igyekezetére, hogy ne gyűlölje őt; és a szívét megdermesztő hidegség kiérezhető volt szavaiból, bármint szerette volna is azt elfojtani.

Orazio vállat vont és fürkészőn ránézvén, végig nézte őt tetőtől talpig.

— Mi lelte önt — kérdezé hirtelen. — Mindig oly különös, olyan fagyos velem szemben és úgy fut tőlem, mintha pestises volnék. Már napok óta egyetlen szivélyes szóra se méltatott.

Orazio Honora piros ágyának a szélén ült és haragosan dobolt ujjaival annak nagy faragott faoszlopán. A fiatal nő várt egy pillanatig, mielőtt válaszolna,

— Orazio — szólalt meg végre, elibe állva, — rettenetesekek ezek a jelenetek. Én képtelen vagyok ilyen élet folytatására. Lehetséges, hogy ön talán szintén olyan szerencsétlennek érzi magát, mint én vagyok; ha úgy lenne, sajnálom önt; de ön valóban lehetlenné tette a helyzetet. Engedje, hogy elutazzam és előmozditsam a szegény nép jólétét Olivetóban, amint azt mindig terveztem.

— Nem kétlem, hogy szívesen tenné azt olyan valakivel, aki segítségére lenne ott és szórakoztatná — sziszegte a herczeg. — Nem, önnek még itt kell maradnia egy kis ideig, de kérem, hogy legyen valamivel szeretetreméltóbb. Majd kimegyünk Olivetoba is, mihelyt az örökös születése közeledni fog. Igen szép elvonult csendes hely az; az újszülött pedig alkalmasint oly borzasztó majom lesz majd, akit nem igen lehet kedvem Rómában mutogatni. Nos, de hát miért néz ön reám olyan különösen? Azt hiszi nem tudom minek tulajdonítsam az ön szeszélyes lelkiállapotát? Ön egyszerüen kiállhatatlan!

— Orazio — szólt ismét Honora, merőn ránézve, — nem fél-e ön néha, hogy én megölöm. Hiszen az olyan könnyü lenne.

A herczeg ijedten ugrott fel helyéből és hátra tekintett. A halál félelme volt az egyedüli, ami hatással volt arra a különös emberi szörnyre.

— Most már távozzék — mondá erélyesen Honora.

Midőn Orazio, folyton szemmel kísérve a felesége arczát, kiment, Honora még több perczig állva maradt ott azon a helyen, ahol a férje hagyta, megkisértve egy kis nyugodtságot erőszakolni magára azon születendő kis lány kedvéért, akiről Orazio elég vakmerő volt említést tenni.

— Örült . . . megörült ez az ember és én az egész életre hozzá vagyok lánczolva. Oh, Istenem! Rövidítsd meg az életemet, rövidítsd meg azt s én iparkodni fogok, hogy kibirjam. De kérlek, óh Uram, Istenem, esdve kérlek, vedd el mielőbb, rövidítsd meg az életemet! — fohászzkodott a fiatal szegény asszony. — Hiszen olyan fiatal, oly elhagyatott vagyok és annyit szenvedek; irgalomból vess véget a gyötrelmeimnek! Mindenható Isten!



XII.

Honorának legkevésbé se szerzett örömet az, hogy Orazio meghívta ebédre Geraldot; hanem azért nyugodtan vette, azt kérte ki csupán, hogy még más vendégeket is meghívhasson . . . mivel ugy sokkal kellemesebb lenne az ebéd valamennyiükre nézve.

— Különösen sokkal mulatságosabb lenne én nékem, kedvesem — erősíté Orazio. — Igen szép öntől, hogy nem felejtí el ellenszenvenet az angolok iránt, édesem. Ön meghívhat egy pár hölgyet, én pedig majd gondoskodom a férfiakról.

— Köszönöm — szólt Honora. — Meglepő, milyen különös módon nyilvánul az ön ellenszenve az én honfitársaim ellen az elmúlt október óta.

— Az egész annak a boldog emlékü napnak az eredménye — jegyzé meg a herczeg. — Lássa, milyen befolyása van egy jó feleségnek.

— Most ne beszéljünk arról — szólt Honora. — Az én becsülésem is nagyot változott azóta az emberek iránt. Meghívjam Biankát és Alfonsot is?

— Akkor Olympiát is meg kell hívnia garde de damenak. Ő bizonyosan szívesen eljönne.

— Olympiát nem akarom meghívni — felelé Honora. — Bianka a bátyjával is eljöhet én hozzám.

— Amint tetszik, angyalom. Egészen véve azt hiszem, jól teszi, ha meg nem hívja Olympiát. Ő olyan nagyon szép. Én majd meghívom Carlo Spinát. Ő ugyan le lesz forrázva, ha Biankát találja csak itt és nem a másikat. Szeretném Spinát Biankával összeházasítani, de Carlo gondosan távol tartja magát a társaságától.

— Követett el valaki valaha az életben ön ellen valami nagy méltatlanságot, Orazio? — kérdezé Honora fagyos kíváncsisággal.

— Tudtommal nem. De ha úgy volna, azok ma már nem lennének az élők sorában. Miért kérdezt? Lehetséges volna-e, hogy kezdem önt érdekelni?

— Miért gyűlöl tehát olyan borzasztóan mindenkit? — kérdezé Honora s előre hajolt, hogy férjének az arczába nézhessen. — Hát senki sincs az egész világon, akit ön szeretne egy kicsit?

— Sok ostobaságot összefecsegnek maguk, érzelgős szülöttei az északnak! Én szeretem azt, ami mulattat, ami szórakoztat, vagy hasznomra van; mikor pedig elmúlt... hiszen a gyümölcs héjját is eldobjuk, ha már a nedvét kiszívtuk. De ami a gyűlölséget illeti, az is foglalkozás. Azt hiszem ezerféle mód létezik a gyűlölt egyéneket bosszantani. De most Isten vele, kedves szelid lelkületü, hűséges,

szerető, mulatságos feleségem! Most már elmegyek. Mennyire örülne, tudom, ha soha többé vissza nem térnék!

Nehéz függönyök takarták el az ajtókat. Orazio kisiklott közöttük és pár lépést tett a folyosón lármasan. Azután visszafordult, lábujjhegyen visszatért és bekandikált a függönyök között, hogy lássa, vajjon örülni látszik-e a felesége az ő távozása felett. Honora könyökére támaszkodva, merőn a szőnyegre függeszté szemeit. Egyszerre látta őt Orazio hirtelen felkelni és pár lépést tenni, mintha valami tárgyat nézne a földön. Az ő egyik keztyüje volt az. Honora keresztül ment a szobán és ismét visszatért, kezében a kandallótól elhozott aranyozott csiptetővel. Orazio félre huzta a függönyöket, hogy lássa, mit mivel vele.

Honora óvatosan felemelte a keztyűt a csiptetővel és jól távol tartva azt magától, mintha csak mérges kigyó lenne, bedobta az öltözőszobája ajtaján. Lehetetlen volt nem látni az undort a fiatal nő arcán, úgy hogy Orazio a fogait csikorgatta. A felesége tehát gyűlölte őt. Ideje most már, hogy büntetése kezdetét vegye.

Geraldot is csak azért hívta meg ebédre, hogy lássa, mennyiben voltak igazak Olympiának mult évi szavai; és hogy vajjon csakugyan szerette-e valaha a felesége csinos rokonát. Azt gondolta, hogy mulattatni fogja őt Honora arcának megfigyelése, miért is csak kis társaságot akart, hogy

közelében maradjon. Virginia felvilágosítása óta a herczegnő összebeszélését illetőleg azzal a fiatal emberrel, Orazio egészen fel volt háborodva. Vagyis, ami másban jogos és indokolt méltatlanságot keltett volna, Oraziot dühös felháborodásba hozta, mi azt a vágyat keltette benne, hogy kinozza, tönkre tegye és fokról-fokra különféle szenvedéssel gyötörje nejét. Jólelkü embert nem ámitott volna el egy közönséges elkergetett cseléd vádaskodása. Egy pillanatig se engedte volna meg, hogy a cseléd olyan aljas váddal illesse előtte azt a nőt, akinek olyan tiszta szeplőtelen a homloka és olyan nyilt, ártatlan tekintetü szemei vannak, minő a Honoráé. Még a legközönségesebb ember is tudta volna, hogy ártatlan, tiszta lény volt a felesége, legalább akkor, mikor vele először találkozott; de Orazióban a természetes ítélőképességet teljesen megbénította a kéjencz önhittsége s a vele született bűn bosszuállóvá tette; szóval annyira sülyedt aljas-lelkülete, hogy végre képtelenné tette a valódi tiszta jellem és erény felismerésére.

Igaz, hogy Virginia hazug meséjének hitelt adva, Orazio is szenvedett; de csak úgy, mint a vad állat szenvedhet, minden gondolkozás nélkül, ösztönszerűleg. Féktelen vak dühe még jobban kifejleszté gonosz hajlamait. Az utóbbi napokban már ugýis minden egyes szava túszerzés volt, melyel, hogy feleségét minél jobban megsebezze, el tudta találni mindig a legérzékenyebb helyet annak szívé-

ben. Ugyszólván feladatául tűzte ki, hogy a mérges nyilai által talált seb minél fájóbb, minél égetőbb legyen.

Honora azonban, mióta annak a tudatára ébredt, hogy élete többé nem kizárólag a sajátja, hősies elszántsággal szállott szembe Orazio durvaságaival, ami végtelenül bosszantotta, sőt részben meg is alázta a hiu gonoszlelkű embert. A fiatal nő lehetőleg kerülte férjét s miután tapasztalatból tudta, hogy mások jelenléte korlátozza sértő viselkedését, szinte örült annak a nem éppen kecsegtető ebédnek is, melyre Geraldot is meghivta. Elhatározta azonban magában, hogy azontúl nem szabad többé Geraldnak eljönni. Nem, annak nem szabad megtörténni, hogy őt viszontlássá.

A herczeg ellenszenvének kijelentése az angolok ellen, arra az elhatározásra bírta Honorát, hogy a tábornokot sem fogja meghívni; így tehát nagyon kevesen voltak jelen az ebédnél és csupán Alfonsból, Biancából, Carlo Spinából, Geraldból meg a házi ur és házi asszonyból állott a kicsiny társaság.

— Kedves Honorám, — mondá Bianca, — milyen furcsának tünik fel nekem, hogy engem ebédre meghívtál! Emlékszel-e még ami baba-tea-estélyeinkre, mikor Alfonso mind elkapkodta előlünk az igazi sonkát és nekünk csak a festett kolbászt hagyta meg?

— Hja, ez már így szokott lenni a világban —

jegyzé meg a bölcs Carlo, ki, miként Orazio előre látta, igen házsártos kedélyhangulatban volt.

— Remélem, ma egyebet is fog nekünk a háziasszony ebédre adni festett kolbásznál — jegyzé meg nevetve Alfonso. — Rettenetesen éhes vagyok.

— Ne várjanak sokat — gunyolódott Orazio; — az angol nők borzasztóan fősvény háziasszonyok.

— Kire várunk még? — kérdezé sugva Carlo Bianca bátyjától.

— Én nem tudom — felelé ásítózva Alfonso. — De reméljük, hogy bárki legyen is, nemsokára itt lesz.

— Csakis az örökké udvarias angolok váratnak úgy magukra — mondá Orazio Biankához fordulva hangosan, midőn Lowther végre belépett. Azután oda sugta a feleségének. — Iparkodják megfékezni az érzelmeit, édes szerelmem. Egészen izgatottnak látszik.

Orazio látta, hogy a két rokon alig néz egymásra és nagyon tartózkodva szoritanak kezét. Minden mozdulat és minden pillantás megerősíteni látszik Virginia hazug meséjét. Nagyon sajnálta, hogy a felesége előtt kellett bemennie az ebédhez, mert azt képzelte, hogy a háta mögött bizonyosan találkoztak a szerelmesek szemei. Vissza is pillantott. Gerald abban a pillanatban éppen felemelte Honora picziny csipkezebkendőjét és feléje lépdelt, hogy átadja neki, mikor majd elhalad mellette. Orazio

dühös féltékenysége már szerelmes levelet is vélt látni a csipkézet redői között. És ha kezeügyébe esik valamely nyomot nem hagyó méreg, akkor a szegény Gerald bizonyosan nem evett volna soha többé ebédet.

A levelesevésnél rendesen beálló csendet Carlo törte meg, kérdést intézve Biankához nővére hogyléte felől.

— Ma már sokkal jobban érzi magát, köszönöm — felelé Bianka. — Az ő főfájásait mindig kigyógyítja a szórakozásra való kilátás. Bizonyosan ott lesz a ma esti Veglionén is!

— Igazán! — kérdezé Orazio. — Az én feleségem nem akar elmenni, de én talán majd benézek pár percze.

— Én az ilyesmit a legutálatosabb mulatságnak találom mindazok között, amiket idáig felfedeztek, — jegyzé meg Carlo. — Beburkolják magukat egy izléstelen, kényelmetlen dominóba és azt képzelik, hogy senki se ismeri fel. Már pedig tudom, hogy abban a pillanatban, amelyben én belépek, okvetlen reám kiáltana egy arra surranó hölgyalak: »Carlo, Carlo, szerelmem, életem üdve, te tövis nélküli rózsa, ugyan hol vetted azt a zsebkendőt?« Akkor azután elvezetne mindenfelé, beszélne kapott leveleimről, mert az efféle álarczos még azt is tudja, hány inget vesz az ember magára egy héten és miért kerül bizonyos üzletet, ahol jó csomó pénzzel adós, szóval addig bosszantja az

embert, míg csak majd meg nem öli a kíváncsiság megtudni, vajjon ki lehet a mindent tudó dominó. Végre aztán, mikor a közönséges kéz elég sokáig nehezedett az ember karjaira, a dominó eltűnik s egy másik álarczos sugja a fülünkbe: »Oh, ember, ember, hiszen ez a te mosónőd volt! A leveleidet a ruhád zsebében találta!« Ne ez a csalódás aztán elégséges arra, hogy az ember cziszterczitává legyen!

— Részemről sokat adnék érte, ha elmehetnék a Veglionéra, — szolt Bianka; — de hát a mama persze el nem ereszt. Milyen szép is lehet, ha már férjnél van valaki és elmehet szabadon, ahová csak a kedve tartja.

— Ne higgyen abból egyetlen szót se, Donna Bianka — mondá komolyan Carlo. — Valamennyi férjes asszony vértanu! A férfiak mind kiméletlen zsarnokok és kiállhatatlanok! Nincs-e igazam, herczegné?

— Te ugyan nem látszol kiméletlen zsarnoknak, Carlo — szólalt meg nevetve Alfonso. — Se az arczod, se a tekinteted nem volna ilyen szelid, ha a lelkiismereted olyan tiszta és ártatlan nem lenne, mint a husvétii bárányé.

— Én nem vagyok nős ember — felelé ünnepeyesen Carlo. — Tudd meg, hogy ha megnősülök, én is rettenetes leszek. Érzem magamban a gonosz, zsarnoki hajlamot!

Carlo mellére csapott, miközben heves pillantásokat vetett a társaságra.

Bianka elfintorítá a száját és vállat vont.

— Az ön helyében én nem is gondolnék olyasmire, — mondá; — senki se szeretné önt nős embernek látni, mert hát rendkívül hasznavehető tánczos ön a cotillonban. Nemde, Honora?

Honora érezte, hogy Bianka szeretné más tere terelni a társalgást. Orazio közbeszólt:

— A jövő kedd után már nem lesz több cotillon, Donna Bianka. De ugy-e, ez már az ön második bálozó évadja. Igen, emlékszem. Milyen sok tánczosa is volt mindjárt az első bemutatáskor.

Gerald az ebéd legnagyobb része alatt Biankával beszélgetett és szinte neheztelt Honorára, hogy az éppen akkor kelt fel az asztaltól és hagyta el a szobát, mikor Orazio kezdett foglalkozni a fiatal leánynyal s ő szabadon társalogni lehetett volna egy kicsit a ház urnőjével.

Midőn a két nő kiment, Orazio is elhagyta helyét és elfoglalta azt, ahol az imént a felesége ült. Mulattatta őt az angol szokásnak az az utánzása, hogy tovább maradjanak ülve a borozás mellett.

Kitünő szokás ez — mondá Geraldhoz fordulva. — A nők mindenesetre kedves szeretetreméltó lények, hanem azért mégis jól esik tőlük egy fél órára megszabadulni, ugy-e?

— Én nem vagyok e tekintetben önnel egy véleményben, — válaszolá meglehetősen feszesen Gerald.

— Ah, édes barátom, ön nem élte még át az unalmas mézesheteket! — szólt Orazio, óriási nagyot ásítva, miután egy jó nagy pohár bort kiürített és a székén megfordulva egyik térdét a másikra áttette, mintha bizalmaskodni készülne. Alfonso ezalatt heves vitába mélyedt Carloval egy ló felett az asztal tulsó végén. Gerald visszahuzódott pár hüvelyknyire és szivarra gyújtott.

— Lássá, — kezdé halk, meghitt hangon Orazio, — három-négy hónap egy szerelmes kis feleséggel együtt nagy rést üt ám egy férfi életében. Persze, hogy minden jól esik és kellemes egy-két hétig; de sapristi, mikor az asszony örökké csókkal fogadja az embert, ahányszor csak a szobába belép; hűségesen kíséri mindenfelé, akár egy hú kutya és nem bírja elviselni, hogy férjét szem elől téveszsze; sir, ha csak egy félórára is elhagyja, biz az előbb-utóbb unalmassá válik és terhünkre esik.

Az angol még mindig hallgatott. Merőn maga elé bámult és úgy látszott, mintha egészen elfoglalná a szivarja. Orazio félig lehunyt szemekkel szemlélte és ekként beszélt tovább:

— Beismerem természetesen, hogy vannak idők; mikor a nő nincs beszámítható állapotban, midőn önkivületébeni mámora uralkodik felette. Ért ön engem, ugy-e bár? És ez a fásasztó bálványozás a nő részéről kétségtelenül annak a különös, bár állítólag érdekes mámoros állapotnak a kifolyása. De

Mr. Lowther, nem parancsol ön még egy pohár pezsgőt?

Gerald megszólalt végre, de halkán kiejtett szavai rendkívül meglepték Oraziót.

— Porsenna herczeg, ön egy átkozott gonosz vipera s a leghitványabb ember a világon, miért is nagyon örülnék, ha alkalmat nyujtana önt lelőni bárhol, a tulajdon házát kivéve. Én a Hôtel d'Italieban vagyok szállva.

Azzal Gerald felállott és minden további szó nélkül átment a salonba jó éjszakát kívánni a herczegnének. Honorát a kandalló párkányához támaszkodva találta; a pattogó tűz fénye rávetődött fehér atlaszruhájának redőzetére, megcsillogtatva nyakéke gyöngyeit. Bianka pedig a szoba tulsó végén próbált egy uj keringőt a zongorán. Gerald oda lépett egészen közel Honorához és lihegve mondta neki a következőket:

— Mikor beszélhetek önnel háborítatlanul tiz perczig, Honora? Okvetlenül kell önnek valamit mondanom.

— Mondja meg most. Lehetséges, hogy többé nem láthatjuk egymást viszont — felelé Honora; — és sötét szemeiben számos kérdés volt kifejezve.

— Megkísérlem. Ha bejön a férje, ő is meghallhatja. Kérem, higgye el, egyetlen gondolattal se akarok czélozni arra az érzelemre, mely bennem soha sem szünt meg ön iránt, még akkor sem, midőn az elmúlt nyárom oly kegyetlen volt hozzám.

— Mit akar ezzel mondani? — kérdezé Honora s a hirtelen fellobbanó harag pirosra festette arczát.

— Azt, hogy nem akart válaszolni leveleimre, mikor megírtam, hogy az önök áldott jószágos püspökjük otthon kijelentette, hogy egyesülésünket nem gátolja semmi akadály és ön arra azt távsürgönyözte Sienából, hogy megváltoztatta szándékát, miután többé nem szeret.

— Én . . . távsürgönyöztem . . . ön irt nekem? Ön álmodik, Gerald. Hiszen mióta Rómából elutazott, én soha többé egyetlen szót se hallottam felőle, se levelet nem kaptam öntől.

— Akkor hát ki küldte azt a sürgönyt nekem, Honora? Kérem, gondolkozzék, talán mégis vissza fog emlékezni! — mondá Gerald, miközben remegő ujjakkal kivette tárczáját és abból egy kopott, gyürött, durva rózsaszín papirosdarabot, átadva azt a fiatal nőnek. Honora merőn bámult a papirra; érthetetlenül pár pillanatig, kétszer, háromszor is átolvasva tartalmát.

»Nem óhajtom többé. Ne jöjjön.

D. H.

Siena, sept. 10.«

— Gerald! — kiáltott fel Honora. — Ez csak anyám műve lehetett. Óh, hogy tehetett ő ilyet, hogy tehetette ezt?

— Hát ön soha se kapta meg az én három levelemet vagy távsürgönyömet? — kérdezé Gerald,

midőn Lady Éva borzasztó árulása egyszerre világos lett előtte.

— Soha, soha! — kiáltott fel Honora keservesen sirva, és kezét összekulcsolva. — Emlékszem már... az asztalnál kapta meg anyám az ön távsürgönyét! Azt mondta akkor nekem, hogy a szabónője sürgönyözött és elküldte a választ. Megrabolt ő engem... elrabolta tőlem életemnek egyetlen boldogságát... és csellel belekényszerített ebbe a rettenetes életbe! Isten ne bocsássa azt meg neki soha! — Azzal fékezhetlen haragjában lehuzta ujjáról a jegygyűrűjét és beledobta a tűzbe. Gerald volt az erősebb kettőjük közül és ő szedte össze először önuralmát. Belátta, hogy neki erősnek kell lenni és higgadtnak mindkettőjük helyett.

— Köszönöm, Honora — mondá. — Szenvedéseimnek legégetőbb fájdalma elmúlt e pillanatban, mivel tudom, hogy a kegyetlenség nem öntől eredt. Látta, most már nyugodt vagyok, kedvesem. Én mindig hittem önben és tudtam, hogy ön a legáldottabb, leghivebb lény az egész világon. Ne gondoljon többé semmire. Ennek meg kellett történni, Honora. Én most különben egészen másról akartam önnel beszélni. Bocsásson meg nekem, kérem, ha kiméletlennek látszom, de az ön érdekében beszélnem kell! Senki sincs, aki megmondja önnek, kis rokonom, hogy az az ember, akihez az ön életét lánczolták, egy hitvány gonosz vadállat. Elbeszélte nekem s ki tudja még hány más embert mulat-

tatott már azzal, hogy . . . mennyire bálványozza őt . . . hogyan ragaszkodik hozzá . . . mennyire dédelgeti . . . öleli, csókolja, hogyan sir, ha csak egy órára is elhagyja . . . és még sok más olyan dolgot beszélt, amit egy ildomos finom érzésű férfi nem szokott idegeneknek elbeszélni a feleségéről . . . Én ugyan megfeleltem neki a magam módja szerint, de itt tenni kell valamit. Ő lábbal tapossa önt, Honora . . . önt . . . önt! Mulatság tárgyává, nevetségessé teszi, hogy az emberek is nevéssenek felette. Jöjjön velem, óh, jöjjön el velem, egyetlenem, én elviszem az édes anyámhoz és Mayhez és ígérem, hogy soha se fogom látni kedves szép arcját, mindaddig, míg ön nem kívánja, csak itt ne maradjon, mert itt nem maradhat!

Honora nem válaszolt. Gerald szavai, az a méltatlanság, a gyalázat, melyről felvilágosítá őt, oly mélyen lesujtá, hogy megkövülten, némán, holt-halványan állott előtte. Gerald félremagyarázta hallgatását, valamint ujjainak görcsös szoritását is.

— Haragszik ön reám, hogy ezt elmondtam? — kérdezé. — Ha így van, azt is el kell viselnem. De hát lássa, én közeli rokona vagyok és senki sincs körülötte, aki valamiben segítségére lehetne. Hagyja el ezt az embert és jöjjön el velem azonnal, haladéktalanul, Honora. Az én családom majd mindent elintéz és anyám, testvérem szeretni, oltalmazni fogják a tiszta becsületes Angliában, ahol ön soha többé hírét se hallja ennek a . . . pokolnak

itt. Ráveszem anyját, ha kell erőszakkal is, hogy utazzék önnel; ezzel tartozik, ezzel köteles a leánya irányában. Most egyenesen elmegyek a villába érette s idehozom, hogy önt elvihesse erről a borzasztó helyről. Eljön ugy-e, egyetlenem . . . ugy-e eljön, kedves kis rokonom?

— Nem, — felelé Honora hirtelen felpillantva. Lényének minden izében sóvárgott az után, hogy Geraldot kövesse. Érezte, tudta azt Honora, hogy az lenne egyedüli menekülése . . . boldogsága, de azt mondta szívének, hogy készebb volna lassu, kinos haldoklásnak kitenni magát, mintsem olyan kisértésnek engedjen, melynek okvetlen áldozatul esnék, mert egyenlő volna az az örök kárhozattal, a halállal. — Nem . . . Gerald, én itt maradok, ahol maradnom kötelességem.

Bianka kissé halkabban kezdett játszani a szoba túlsó végén, mert kíváncsi lett egy kicsit, vajjon mit beszélhet Honora Mr. Lowtherrel.

Gerald egy lépéssel közelébb lépett és mindkét kezét esdeklően nyujtotta a fiatal nő felé.

— Gondolja meg, mit cselekszik, kedves rokon. Ön nem maradhat itt; nem birhatja ki tovább, aztán meg talán én se maradhatok tovább a közelében, hogy segítségére legyek. Miért engedné, hogy az az emberi szörnyeteg kinozza, megszégyenitse? Ön nem szereti őt . . . nem! Lehetetlenség, hogy szeresse.

Izgatottságában Gerald nem hallotta meg, hogy valaki belépett a szobába és egyenesen feléje

lépdelt. Meg nem foghatta, mire nézhet Honora mögötte olyan merőn, olyan rémült tekintettel. De most egyszerre megszólalt világos, bár halk, de érthető hangon. Bianka pedig még mindig zongorázott.

— Orazio hazudott önnek. Ördögöt, gonosz rossz embereket nem lehet szeretni, azokat legfeljebb megvetni lehet és iszonyodni tőlük. De én megesküdtem... Imádom Istent és megtartom szent törvényeit. Tehát itt maradok.

Gerald kétségbeesetten fordult el tőle, hogy szemtül-szembe találja magát Orazioval. A herczeg kihallgatta az utolsó szavakat és mosolygott Gerald haragja s megdöbbenése felett; hanem az angol fiatal ember alkalmazkodott a helyzethez. Azonnal a herczeghez fordult a következő halk, de erélyes szavakkal:

— Haladéktalanul el akartam hagyni az ön házát, — mondá — de szükségesnek láttam előbb néhány szót intézni a herczegnéhez. Arra kértem, hogy ne maradjon tovább itt az ön közelében, hanem jöjjön Angliába az édes anyjával és éljen ott a többi jó asszonyok között becsületben, tiszteletben és biztonságban. Mert itt se az élete, se lelke nincs biztonságban. Ő azonban megtagadta kérésemet.

E szavak után Gerald egyenesen Honorához fordult:

— Még egyszer esdve kérem, Honora, hagyja el ezt a házat. Hallotta ön azt, amit mondtam?

— Hallottam, — szólta Honora, mialatt szemeiből szerelem és bizalom sugárzott a Geraldéba. — Hallottam és köszönöm önnek, Gerald rokon, köszönöm hü ragaszkodását és jóságát irántam. De én itt maradok. Isten meg fogja oltalmazni szegény lelkemet.

— Nagyon le vagyok önnek kötelezve, Mr. Lowther — szólalt meg most alattomosan Orazio. — Legyen meggyőződve, hogy a legközelebbi találkozásunk alkalmával vissza fogok emlékezni összes szivességeire. Jó éjszakát.

Gerald eltávozott; de az előcsarnokban iszonyu félelem lepte meg, hogy szavai miatt a herceg talán még meg fogja ölni Honorát, vagy keserü szenvedést szerez majd neki. Befordult tehát a dohányzószobába és kérte Alfonsot, kísérje el.

— Nem lennél-e szives lejönni velem, Vald'oro? — kérdezé. — Nézeteltérésünk volt Porsennával, miért is jobban szeretnék veled odakint értekezni.

— Mi az ördög lehet a bajotok? — kérdezé Alfonso, mialatt lefelé lépdelték a lépcsőházban. — Ez ugyancsak nem kellemes hely itt a társalgásra, körülöttünk azokkal a kőkoporsójukban pihenő ősökkel, mit gondolsz?

— Ne törődjünk mi most azzal, — szólta Gerald. — Figyelj reám, Vald'oro... Porsenna ma este kiállhatatlan hangulatban van és sehogy se tudok belenyugodni abba a gondolatba, hogy most egyedül maradjon az unokatestvéremmel.

Honora közeli rokonom, azt tudod, és miután testvéreim Indiában vannak, ugyszólván én vagyok most a család feje. Aggódok nagyon Honora miatt. Nem birhatnátok-e rá ketten Spinával a herceget, hogy elmenjen veletek valamerre . . . tartsátok vissza hosszabb időre . . . talán holnap reggelig, ha lehetőséges volna; én pedig elmegyek megkérni Lady Évát, hogy töltsen itt leányával az éjszakát. Rokonom Honora még ártatlan gyermek tulajdonképen, s így nem szabad őt magára hagyni azzal a . . .

— Barommal, — egészíté ki hirtelen a mondatot Alfonso. — Tökéletesen osztom a nézetedet, Lowther. Most először is hazaviszem a hugomat, aztán visszatérek és majd szemmel tartjuk Porsennát Spinával. Nagyon sok bort ivott Orazio ma este. Hozd el a hercegné anyját, mi pedig majd elcsaljuk a férjét valamerre. Jó éjszakát.

— Végtelenül köszönöm — szólt Gerald. — Jó éjszakát! -- tevé utána és azzal lesietett a sötét lépcsőkön, bérkocsit szólított elő és elindult Lady Dering Éva felkeresésére.

Midőn már a bérkocsi elindult vele, eszébe jutott, hogy figyelmeztetnie kellett volna Alfonsot Porsennával való összeszólalkozásának komoly voltára, mert az bizonyosan elküldi hozzá segédeit másnap reggel.

A tábornokot kivéve, Vald'oro volt az egyetlen ember, akit segédül felkérhetett egy olyan kényes ügyben és jobbnak látta arra egy korabeli és a

herczegi házzal összeköttetésben álló egyént felszólítani. Mikor Honorát arra sürgette, hogy utazzék el vele Rómából, megfélekedett arról, hogy pár napig még ő is kénytelen ott maradni, a becsületbeli ügy elintézése végett. Az ő heves fiatal lelke nem látott semmiféle akadályt vagy nehézséget abban, ha Honora beleegyezett volna. Azt gondolá magában, hogy sir Maxwell Lindhurst elutazott volna a két nővel Angliába. Kár, rettenetesen kár, hogy Honora nem hallgatott reá . . . de most már nem tehetett egyebet, minthogy anyját elvigye hozzá . . . és Lady Évát annyira megijeszszte, hogy oltalmába vegye leányát addig, amíg ügyét ő el nem intézi Porsennával.

Gerald úgy érzé, hogy mindent képes lesz elviselni azután, ha a végzetes napon golyója találna és véget vetne egy nyomorult ember hitvány életének, aki csak kárhozátára van a teremtésnek.

A bérkocsi megállott Lady Éva háza előtt.

Lady Éva nem volt otthon, mire Gerald kinos aggodalom között hajtatott ahhoz a házhoz, ahová állítólag ebédre volt meghiva. De ott sem találván, kénytelen volt egy tánczestélyen keresni, ahol végre is megtalálta és elszállította Lady Évát halálra rémülten, lesujtva a Porsenna-palotába.

Azalatt sok mindenféle történt abban a viszállyoktól rémessé lett komor palotában.



XIII.

Biankának nagyon szomorunak és lehangoltnak tünt fel barátnője rokona, Lowther, eltávoztása után. Honora minden kísértésnek és rábeszélésnek ellenállott, hogy Biankát bevigye a szobájába és megmutassa neki kelengyéje kincseit, az ékszereket, drága csipkéket és legyezőket, melyeket a fiatal leány látni óhajtott. Nem csoda hát, hogy mikor Alfonso fülébe sugta hugának, hogy haza szeretné kísérni, az örömmel ugrott fel helyéből s egy cseppet se bánta, hogy már hazamehet. Eltávoztásuk után Spina abban a reményben, hogy Alfonso nemsokára visszatér, még ott maradt. Orazio igazán rossz kedvben lévén, alig felelgetett Spina vidám csevegésére. Honora kiosont a saját szobájába és magára hagyta a két férfit.

— Bocsáss meg, ha egy perczre elhagylak, Carlo — szólt azután Orazio; — de valami intézkedni valóm van.

E szavak után a herczeg is kiment. Dolgozószobája ajtaja előtt találta Virginiát reszketve,

nehogy a herczegné csengessen, mielőtt kibeszélhetné magát.

— Nos — kérdezé Orazio, — hát ma estére szól? Ez okból állította ide a herczegné, hogy le akar feküdni?

— Igen, Excellenzia — susogta a leány; — fél tizenegyre kell bérkocsit hoznom.

— Bevárom azt és utját állom az ajtóban, — mondá a herczeg. — Az mindegy, akár itt, akár az operában leplezem le őt.

— De ha Excellenzia nem megy el az operába, nem fogja meglepni a rokont; nem láthatja őket együtt és a legnagyobb hatás elvész.

— Igaza van. Haljanak meg mindaketten egyszerre! Utoljára mégis csak jobb, ha elmegyek. Rossz kedvem van ma este. Legjobban szeretnék meggyilkolni valakit. Majd teszek is valamit a zsebembe. Virginia, jöjjön be a dolgozószobámba, meg akarom jutalmazni a hűségéért.

De volt valami az Excellenzia szemében, ami megrémitette Virginiát és szinte megörült, mikor két egymásutáni éles csengetés beszólította urnőjéhez. Haladéktalanul elfutott, elhatározva, hogy majd máskor fogja átvenni kiérdemelt jutalmát.

Midőn Alfonso félórával később egy egész koci fekete dominóval visszatért, s azzal az indítvánnyal lépett fel, menjen el vele Porsenna meg Carlo a Veglionéba, öröme lehetett abban a készségben, melylyel Orazio beleegyezett a hívásába.

— Ostobaság az egész, de mégis az egyedüli elfogadható mulatság ma este, ha csak valamely unalmas bálba nem készülsz. Egyetlen lélek sincs ma a clubban. Benéztem oda is idejövet.

Orazio könnyen ráhagyta magát beszélni s így csakhamar elindultak Spinával együtt, ki mint egy álruhás cselszövő lépdelt engedelmesen utánok. A kapu előtt bérkocsi várakozott és Orazio már éppen belépni készült, midőn Alfonso megállította.

— Amott van az én kocsim — mondá. — Menjünk arra.

— Nem akarnátok pár perczig várni itt a homályban? — kérdezé Orazio. — Szeretném látni, kire vár ez a bérkocsi?

— Ördög vigye a bérkocsit, — szólt Spina — hiszen a gallér leolvad a nyakamról, az orrom pedig az arczomról, ebben a bolond álruhában. Menjünk hamar a Veglionéba és tegyük le a gondját mielőbb.

De Orazio hirtelen megfogta úgy Spina, mint Alfonso karját és mindakettőt visszahúzta egy sötét oszlop mögé. Mögöttük egyszerre karcsu fekete dominóba burkolt alak lépett ki az ajtón és ugrott be könnyedén a bérkocsiba. Alfonso mormogott valamit a bajusza alatt, míg Spina, aki megsziszszent Orazio szorítása alatt, pajkosan megkérdezte, vajjon ki lehet az a lefátyolozott szépség.

— Bizonyosan valamelyik komornája a feleségemnek — felelé Orazio — vagy . . . ő

maga. Rettenetesen alattomosak ezek az angol aszszonyok.

— Szégyeld magad! — szólalt fel Alfonso hevesen. — Ugyan hogy tehetne a heczegné ilyesmit! Ne légy számár, Orazio!

— Kövesse azt a bérkocsit — parancsolá Orazio a kocsisnak, amint beugrott Alfonso fogatába.

— Milyen sok komédia egy komorna miatt! — jegyzé meg Spina. — Hiszen ez nem az operába vezető ut.

Utána vágattak a bérkocsinak, mely a város felső része felé tartott. Virginia kifogástalanul akarta szerepét végig játszani.

Tíz percznyi kocsizás után a bérkocsi egy meredek lejtőn felhajtvá megállott a Hotel d'Italie kapuja előtt. Ott egy szintén fekete dominóba burkolt alak beszökött a bérkocsiba, mely aztán sebesen elvágatott az operaház irányában.

Mire a nehezebb fogat a három fiatal férfival a helyszínére ért, a bérkocsi már lefelé hajtott a lejtőn. Orazio kidugta a fejét a kocsi ablakán s ugy rémlett neki, mintha felismerné az ibolyákat a gázvilágításban.

— Utána! — kiáltá rekedten a kocsisnak, mire a fogat utána vágatott. A bérkocsi elkerülte őket egy sötét mellékutcza hirtelen kanyarodásánál és mire a színházhoz értek, Orazio dühös felháborodására, elvesztették szem elől.

Alfonso oda sugta Spinának:

— Az ég nevére kérek, távolítsd el utjából azokat az embereket, bár kik legyenek is. Én Orazio mellett maradok. Ha teheted, keresd fel azt a fekete diominót az ibolyacsokorral a vállán és tépd le az ibolyacsokrát. Én azt hiszem, hogy Orazio a feleségének képzei.

A lárma és zürzavar leirhatatlan volt odabent. Mindenfelé sűrű néptömeg mozgott ide s tova az óriás épületben, úgy hogy nehéz feladat volt bár-hová is eljutni. S legtöbben álarczban, dominóban vagy valami más jelmezben jelentek meg. Többen az alsóbb félvilági osztályhoz tartozó ismeretes alakok közül álarcz nélkül szabadon üzték szégyenteljes üzelmeiket illetlenségig gyér öltözékeikben a jól öltözött uri emberek csoportja körül. Hallgatag alakok lebegtek ide s tova, míg villogó szemük egy-egy jó ösmerőst, barátot vagy ellenséget keresett, avagy valamely botránnyt. Felismerni nem lehetett senkit, mert csakis a szemek látszottak ki a fekete álarczok alól. A páholyok szintén tömve voltak álarczos és álarcz nélküli egyéniségekkel, kik letekintettek az emberi tengeráradatra, a sötét mozgó tömegre. Az egyik páholyban ült Donna Olympia pompás mályvaszinü atlaszdominóban, levette álarczát és hófehér ujjai között lebegtette azt a páholy piros bársonyos szögletében. Három vagy négy férfi sürgölődött körülte, míg ő kedélyesen, vigan csevegett és rendkívül szép volt. Ugy

látszott, mintha egészségét és szellemességét teljesen visszanyerte volna az utolsó farsangi napokban.

Dallamos csengő nevetése éppen az ujonnan érkezők feje felett hangzott. Carlo felpillantott, felismerte őt és azonnal arra tartott. Alfonso azonban utána kiáltott.

— Rabló, hát itt hagysz engem?

— Vissza! — kiáltott a jókedvű szökevény s azzal eltűnt.

Szökése folytán üresen maradt Orazionak a másik oldala, de Spina helyét azonnal betölté egy alak, mely már leste őket az ajtóból és észrevétlenül követte. Bizalmasan csúsztatta karját a hercegebe, ki bosszusan fordult feléje megnézni, ki lehet az illető tolakodó. Alacsony vaskos egyéniség volt az, kopott fekete dominóban. Még a szemeit is elrejtegette a lefüggő csuklya.

— Hagyj nekem békét — szólt Orazio nem valami udvariasan. — Nem vagyok most enyelgő tréfákhoz hangolva. Aztán te nem vagy az, akire én várok.

— Miért nem mondd, hogy *azok*, Excellenz? — kérdezé a kövér álarczos. — Bizonyosan mind a kettőre szükséged van! Hiszen kár lenne szétválasztani a szerelmeseket!

Az álarczos a dominók hagyományos modorában beszélt, mint akik semmitől se riadnak vissza.

Alfonso hallotta a beszédet, miért is haragosan megrántotta hátulról az álarczost, anélkül azonban, hogy eleresztené Orazio jobb karját.

— Eredj a pokolba, oktalan dominó! Te félreismersz bennünket. Mi nem várunk senkire. Ez a gentleman itt a rendőrfőnök, s így jobb, ha nem állasz útjába.

De a tolakodó álarczos lerázta Alfonso kezét és nevetett; a közönséges nép emberének durva haragos nevetése volt az.

— Azt hiszed, nem ismerem én meg Porsenna herczeget, ahányszor látom? Nézz ide, itt van arczképe a zsebemben. A herczegnő dobta el azon a napon, melyen felszedette vele a leveleit!

Orazio ezuttal igazán összerezcent és önkénytelenül lenézett az alacsony emberre, hogy lássa, mit tart az a kezében. Az ő saját mosolygó szép arczképe volt az, melyet közvetlen házassága előtt készítettett és melynek hátulso lapjára gyöngéden ráírta, hogy »szeretett menyasszonyának« szánta. Alfonso átnyult és kitépte a képet a vastag fekete keztyüs kézből. A kíváncsiak kicsiny csoportja verődött össze körülöttünk, úgy hogy Porsenna ügye már-már nyilvános zsákmánynya lett. De az álarczostól nem lehetett megszabadulni.

Sipító hangja helyett halkán susogott most lábujjhegyre ágaskodva Porsenna fülébe.

— Megmutassam önnek, Excellencz, hogy hol vannak? Éppen most mentek fel az emeletre.

Orazio intett és Alfonso erőlködése daczára, hogy visszatartsa, makacsul tolongott előre a kövér álarczos mögött, aki ügyesen keresztül vezette

őket a tömegben ahhoz a lépcsőhöz, mely csigakanyarulatokban felvezetett a felső páholyokhoz. Melléklépcsőzet volt az és csak néhány ember volt rajta látható.

Alfonso átkozta a saját örültségét, amiért Oraziot elhozta az operaházba. Kinos előérzet vett rajta erőt, mialatt felfelé haladtak.

Végre felértek a harmadik emeletbe, s ott balra fordulva követték a kis embert végig a tekervényes folyosón. Több páholynak az ajtaja be volt csukva, míg mások csak be voltak téve és a zajos elfojtott hangok hihallatszottak belülről. A vezető egyszerre megfordult és kezét jelentős taglejtéssel feléjük nyujtva, lábujjhegyen kezdett járni. Orazio hiúzként siklott tovább, mialatt szemeiből vészes villámok cikáztak. Alfonso ijedten tekintett rá. Mindaketten levették álarczukat a fullasztó hőségben. Egy fülke féléhez közeledtek a folyosó végén, melyről minden színházlátogató tudta, hogy az egy a falba vésett fülke.

— Az ördög vigye el, hiszen nem vagyok én titkos rendőr! Adok nekik egy intést — gondolá magában Alfonso és elkezdett hangosan köhögni.

Senki sem mozdult előttük a folyosón, de Orazio megjegyzé magának a köhögést, mint megrovásra méltó cselekményt.

Abban a pillanatban befordultak a sarokba és megláthatták a fülke belsejét. A bent ülő két egyén látszólag annyira elmélyedt egymásba, hogy

egyikük sem hallotta Alfonso intő köhögését. Mindketten álarczban voltak és úgy a nő, mint a férfi fekete dominót viselt, vállaikon halvány lilaszín ibolyákkal. Atölelve tartották egymást.

Amint megpillantották a három férfit, a nő felsikoltott, kibontakozott kedvese karjaiból és elfutott előlük végig a folyosón. Kedvese követte és egy pillanat alatt mindkettő eltűnt szem elől az épület köröndjében.

Orazionak pár pillanatába került, míg el tudott menekülni Alfonsótól, ki őt inkább abból az ösztönszerű vágyból, hogy megakadályozzon egy gyilkosságot, mint abból a félelemből, hogy az egyik domino talán Orazio neje lehetne, erősen visszatartotta. Mikor végre Porsenna erőszakkal kibontakozott barátja karjából s a két álarczos után rohant, azokat már sehol se lehetett látni. Bizonyosan elrejtőztek egyik üres páholyba és bezárták magukra az ajtót, míg üldözőjük eltávozik. Azután egy pillanat alatt kint termettek újból és üldözőiket kijátszva elhaladtak a fülkében ülő kicsiny álarczos mellett, ki helyeslően intett nekik, végre pedig leszaladtak a lépcsőkön, mialatt Orazio és Alfonso őket keresve bejárták az egész épületet. Orazio végre szitkozódva és haragtól vérveres arczczal visszatért oda, ahol a szerelmeseket meglepte. A kövér domino felállott és hajlongva nyujtott át valamit a herczegnek. Az a kicsiny csipkezezbekendő volt az, melyet Gerald emelt fel Honora számára még az ebéd előtt; a

csipke közepébe pedig egy névjegy forma volt takarva a következő, irónnal írott szavakkal:

»Mr. Low ... G ... 11. 35. ma este.«

Virginia csakugyan nagy furfanggal vitte keresztül feladatát.

Még Alfonso is meg volt döbbenve ... olyan rettenetesen valószínűnek tűnt fel az a bizonyíték! Orazio megragadta a piczinyke csipkezsebkendőt és fogaival darabokra tépte azt, úgy, amint csak egy dühös kutya marczangolhatja szét a húsdarabot, miközben torkából különös hörgő hangok törtek ki, arczán pedig még feltünőbbé lett az a rémes sötét piros folt.

Az álarczosnak nem igen lehetett inyére a herceg tekintete, mert sietett elosonni. Amint egyedül maradtak, Alfonso részvéttel párosalt undorral megszólalt:

— Menjünk innen, Orazio és ne tedd feltűnés tárgyává magadat. Nem szeretem a tekintetedet, szinte félek reád nézni.

Orazio hörögve mordult rá:

— Atkozott báb, azt kell hinnem, hogy te is szövetkeztél ellenem velük. Nagy kedvem volna először is téged megölni, — mondá. Azután verejtékes homlokát megtörölve felkiáltott: — De hisz ők elmenekültek! Te pedig itt tartóztatsz, hogy azalatt megszökhessenek!

Azzal valósággal eszeveszetten rohant le a lépcsőkön, de Alfonso nyomában maradt. A nagy

tolongásban hiábavaló fáradság lett volna a saját fogatukat keresni, s így a herczeg beugrott az első bérkocsiba, melyből épp akkor szállott ki egy zajos társaság. Az utca ugyszólván el volt zárva és több perczbe került, míg a kocsis kibontakozhatott járművével az ujjongó tömegeből.

Ez idő alatt Virginia a kísérvőjével (egyikével a szálloda pinczérei közül, kit véletlenül ismert és akinek nagyon hizelgett, hogy őt választotta lovagjául a Veglionéba) sokkal bölcsebbnek vélték gyalog távozni, félig futva végig az utcán, míg végre egy arra haladó bérkocsiba ugrottak, külön ötven fillér borraivalót ígérve a kocsisnak, ha sebesen elhajt a Porsenna-palotához. Virginia sokáig gondolkozott, levessék-e a dominot s az álarczot vagy nem, de végre elhatározta, hogy magán tartja az utolsó pillanatig. Így legalább, ha valaki látná is bemenni álarczosan, jobban elhitetheti a herczegné ellen szőtt aljas cselszövést. Neki otthon kellett lenni, mire a herczeg visszatér. Az ő csekély hírneve is sokat nyomott előtte a latban, s azt megakarta őrizni, amig csak lehetett. Bizott a saját ügyességében és szerencsésében, hogy nem fog beleesni feldühösített ura kezeibe.

A csekély borraivaló megtette hatását, mert elég gyorsan a kapuhoz érkeztek és a nyájas pinczér megkísérlé még egy kis érzelgős ömlengéssel visszatartani az álherczegnét, midőn egy másik örült sebességgel hajtott bérkocsi befordult a hosszú

utca sarkán. Virginia pillanat alatt felfutott a széles lépcsőkön, jó barátja pedig sietve robogott tova. A felfelé haladó leány most igazán meg volt rémülve, mert nem találta zsebében azon oldalajtó kulcsát, melyen a cselédek szoktak ki s be járni. Elveszett. Bizonyosan kiejtette az operaházban. Már hallotta az üldöző bérkocsit megállni odalent és tudta, hogy ha csak el nem tud rejtőzni azonnal, Orazio pár percz múlva torkon ragadja. Rémületében lerohant az első emeletig s ott meglapult egyik terracotta koporsó mögött. Éppen csak annyi hely volt a kőkoporsó meg a fal között, ahol elért. Az évek óta meggyülemlett por majd megfojtotta, midőn befurakodott és keze vastag, tapadós pókhálókba akadt.

De mindegy, minden jobb annál, mintha szembe kellene állania most a herczeggel; meghuzódott tehát, iszonyodva és reszketve hallgatózott Porsenna herczeg gyors lépteire, amint az felfelé rohant a visszhangzó üres lépcsőházban. Valósággal hozzá ütődött a borzasztó alakhoz, mely éppen Virginia mellett feküdt fagyos ágyában és szinte meglódította azt sietsége rohamában. A komorna halálos borzalmat állott ki abban a rémes pillanatban; de a következő pillanatban már messze felette volt a herczeg és hallani lehetett, amint dühösen berontott saját lakosztálya ajtaján. Virginia ekkor sebesen kibontakozott reszkető testével poros, hideg rejtekéből, ledobta álarczát, dominóját, az ibolya-

csokrot és mindent, betömte az egész összegyűrt csomagot a kőkoporsó mögötti nyílásba, azután lábujjhegyen nesztelenül felmászott a lépcsőkön. Hallotta az ajtót nyilni és újra becsapódni a herceg után. Odaért maga is az ajtóhoz, várt egy pillanatig, azután esdeklő hangon beszólt a kulcslyukon át.

— Pompeo, kérem ereszszen be . . . de csendesen.

Pompeo az egyik inas volt és heves imádója Virginiának. Nesztelenül kinyitotta az ajtót, meglévén szokva támogatni a leányt jövés-menésében és minden dolgában. Virginia öt percz alatt le volt vetkőzve, lefeküdt az ágyba és aludni látszott. Nem kívánt tanuja lenni éjjeli sikerdús műve eredményének . . . ha pedig a hercegné csengetni találna, jobbnak látta, ha álmosan s egyenesen az ágyból kikelve megy be a hívására. Végre is már elmúlt egy óra.

Alfonso nem tudta visszatartani Porsennát, elhatározta azonban, hogy nem hagyja el. Midőn a herceg haladéktalanul visszatérni akart a palotába, Alfonso rögtön átértette, hogy nehéz, de üdvös feladat áll előtte. Ha esetleg szerencsétlenségére az a menekülő nő csakugyan a hercegné lett volna, nem igen valószínű, hogy haza sietett kitenni életét a meggyilkolásnak, s akkor valahol talán biztonságba került. Ha pedig, amint Alfonso hinni akarta, Honora egyáltalán nem hagyta el otthonát, úgy

bizonyosan alszik már, vagy nyugodtan várja otthon a férje hazaérkezését. Porsennának ez utóbbi esetben azonnal be kell látnia, hogy nem futhatott fel közvetlen előtte a lépcsőkön . . . meg lesz győződve neje ártatlanságáról és kibékül. Porsenna indulata azonban arra a pontra jutott már, ahol minden logikai józan következtetés megszűnik. Az elmúlt héten fokozódó ingerültsége hirtelen olyan mérvet öltött, hogy a hiuságában sértett ember dühe valószínűleg féltelenné fajult. Felesége, az a kicsiny gyermekleány, akit ő kiválasztott, megvetette, gyűlölte őt engesztelhetlenül. Kiolvasta ő azt a gyűlöletet Honora ártatlan szemeiből. Még csak rá se ijeszthet most már többé, míg ellenben az a gyermekasszony nem egyszer félemlítette őt már meg. Ekkor következett Virginia értesítése, életében az első igazi féltékenység gyötrelme és végre azon este Gerald értesítése s az egész est tapasztalatai. Még Alfonso őszinteségében való hitét is megingatta a komédia, amit az a szerelmesek érdekében eljátszott. Csoda-e tehát, ha Porsennát csaknem felemésztette a gyilkolási vágy?

A szobák csendesek voltak s az éjjeli lámpa bágyadt fényt terjesztett. Az utolsó parázs is elégett már Honora nappali szobájának kandallójában, midőn a két férfi belépett. Azontúl volt a fiatal nő hálószobája. Orazio felszólította Alfonsot, hogy várja be és foglaljon helyet a külső salonban, mialatt ő maga megnézi, vajjon alszik-e már

a felesége. Ugy lépdelt, mint a macska és kezét egyik belső zsebébe dugta. Amint az egyik lámpa mellett elhaladtak, Alfonso megpillantá a revolver csövét. Orazio magatartásából egyszerre eltűnt minden vad indulat és iparkodott meggyőzni Alfonsot, hogy semmi szándéka sincs véres bosszút állani. De a másik nem engedte magát eltávolítani. Egész regéket hallott ő már a Porsennák dühéről, s azok most mind eszébe jutottak önkénytelenül, úgy hogy semmiért sem akart elmozdulni Orazio oldala mellől.

Végre érkezett a hálószoza ajtajához s ott a herczeg hirtelen Alfonsohoz fordulva erélyesen így szólt:

— Remélem, ide már nem szándékozol engem bekisérni?

— Mi végre akarsz te is most bemenni? — szólt a másik. — A herczegné már bizonyosan alszik. Te csak felriasztod őt.

A herczeg felkaczagott.

— Rendkívül gyöngédséggel viseled sziveden a feleségem idegeit. Kétségtelenül sok köszönettel tartozik ő azért neked. Kérlek, állj félre.

De Alfonso odatámaszkodott háttal az ajtóhoz és teljes erővel támogatta azt. Összekulcsolt kezekkel merőn nézve Orazia-ra.

— Vedd ki a zsebedből azt a revolvért és hagyd itt, akkor beeresztelek.

Alfonso e szavak után még jobban neki támaszkodott az ajtónak. Nem volt az bezárva olyan

okból, melyre emlékezhetünk. Orazio már megfogta a kilincset, midőn Alfonso megszólalt. Hirtelen gyors mozdulattal kirántotta az ajtót, mely kitárult hátrafelé s a szegény Honora védelmezője végig zuhant a földön. Orazio ráugrott és Alfonsot halántékon rugta, még mielőtt ideje lett volna felkelni, azután szemtől-szembe állott a feleségével. Honora könnyü bő fehér pongyolájában s térdig érő kibontott hullámzó fekete hajjal, félig felöltözve, kimerülten aludt el fekhelyén.

Rémülten felsikoltott, midőn Alfonso háttal beesett hálósobájába, de ekkor egyszerre elállott szivverése is, Orazio arcának borzasztó dült kifejezését megpillantva.

Orazio fürkészve, merőn nézett rá s egyik kezét mintegy parancsolólag felemelte, míg a másikkal reá szegzett valamit. Honora látott már olyan fegyvert eleget s így tudta, mi fog történni vele. Hirtelen mosoly sugárzott arcán, széthúzta mellén a fehér redőket, azután kinyújtá karjait, hogy a golyó el ne téveszsze a szivét.

— Halál? — kiáltá örömtől csengő hangon. — Édes és megváltást hozó halál? Az Isten áldja meg önt ezért, Orazio! Mindent megbocsátok önnek a halálomért. Végezzen hamar! Hála Istennek! Oh, hála a Mindenhatónak!

De a halál feletti öröme sokba került Honorának. Mert Orazio daczosan leeresztette fegyverét és egy lépéssel közelebb ment hozzá.

— Megváltoztattam a szándékomat — mondá.
— Miután annyira óhajtja a halált, hát nem fogja az megváltani, óh nem, még sok-sok esztendeig kell szenvednie ezen a földön. De itt ugyan nem alszik többé. Jöjj csak velem, szépséges kis feleségem, jöjj!

Azzal Porsenna átkarolta Honorát, kinek az arcját eltakarta fekete haja és vas kezekkel szorította magához. A földről felemelve az ellenkező s viaskodástól lihegő szegény teremtest, kirohant vele és sok-sok szobán keresztül vitte őt a dühtől tajtékozó, őrjöngő ember, csaknem megfojtotta ölelésével, míg végre egyik kezét elvette a kétségbeesett fiatal nő szájáról, hogy egy ajtó reteszét félre húzza vele. Az ajtó kitárult s Porsenna herczeg kidobta feleségét a kövezetre, mintegy letört liliumot. A szegény Honora azután már semmit se hallott többé, csupán azt, midőn az ajtó becsapódott utána. Ki volt taszitva otthonából, éjnek idején, ki, a rémes sötét éjszakába, egyedül . . . elhagyatva.



XIV.

— Valóban azt hiszem, Gerald, hogy ön nagy lármát csap semmiből — mondá Lady Éva, midőn kiszállott a kocsiból és csipkés uszályát a lépcső előtt felfogta. — A leányom bizonyosan nagyon meg lesz lepve, ha engem meglát, a herczeg pedig dühösködni fog. Ő bálványozza Honorát.

— Egy alávaló nyomorult gazember ő, Éva néni és nem tanácsos vele együtt bagyni Honorát, mikor olyan hangulatban van, amilyenben én ma este láttam, — mondá Gerald, aztán e szavakkal fordult a kocsishoz: — Maga most már hazamehet, mert a Mylady éjszakára itt marad a herczegnőnél.

De Lady Éva az ellen határozottan tiltakozott.

— Nem maradok itt — kiáltá. — Ugyan, hogy is feketném én le a komornám segítsége nélkül? Semmi holmim nincs itt, meg hát mit szólana a cselédség, ha távol tölteném az egész éjszakát? Várjon itt reám — parancsolá az elámult kocsinak. — Nemsokára le fogok jönni.

— Óh kérem, jöjjön fel most gyorsan — esengett Gerald; és minden további biztatás nélkül felvezette Lady Évát. Valamely gondos szolga eloltotta már a gázt a felső emeleten, abban a tudatban, hogy a herczeg már visszatért.

— Lássa — szólt bosszusan Lady Éva. — Valamennyien lefeküdtek már. Milyen nevetségesnek kell feltünnöm, ha felcsengetem a cselédeket, csupán csak azért, hogy megkérdezzem, nyugodtan alszik-e már a herczegné!

De Gerald hajthatatlan maradt és még csak lélegzetvétel végett sem engedte megpihenni nagynénjét. A sötétben felmentek az utolsó kanyarulaton is; a legfelső három lépcsőfok előtt aztán Gerald megállott és gyufát vett ki a zsebéből.

— Délig se találnám meg sötétben a csengettyüt — magyarázta, midőn a gyufa meggyult, de újból kialudt. Lady Éva most egyszerre felsikoltott. Ugyan mi lehetett az, amit a kövön megpillantott? A gyufagyújtogatással elfoglalt Gerald semmit se látott és szeliden le akarta tolni Lady Éva kezét a karjáról.

— Ne üssön zajt kérem, Éva néni — szólt, midőn végre égve maradt a gyertyája. — De merre lehet a csengettyü? Óh... én Istenem! A világosság megmutatta neki a lábai előtt fekvő Honorát, kinek feje a lépcsőre hanyatlott, mig fekete haja körülcsavarodott a nyakán, kiemelve a sötét kerettel a halálsápadt arcz és kebel vakító fehérségét.

Gerald a gyufát eldobva, letérdelt melléje, fejét felemelte s a sötétben megtapogatta üterét, ajkát, hogy van-e még benne élet.

— Honora, kedves egyetlenem, én vagyok itt, Gerald! Szóljon, óh beszéljen hozzám! Itt van az édesanyja is. Lady Éva, dörzsölje a kezét... de nem, gyujtson inkább gyufát, mig én felemelem.

Gerald leült a lépcsőre és gyöngéden felemelte Honorát, kinek szegény kis feje ráhanyatlott a vállára. Ujjait dörzsölgette szabadon maradt kezével és gyöngéden dédelgetve beszélt hozzá folyton, úgy, amint beteg gyermekhez beszélni szokás.

— Minden jól van, minden rendben van már, egyetlenem. Ne ijedjen meg, ne féljen, nem lesz semmi baj. Elájult bizonyosan, de mi azonnal beviszszük és lefektetjük az ágyába. Lady Éva, kérem rántsa meg azt a csengetyüt erősen! Kiáltson segítségért! Igen, kedvesem, minden jóra fog fordulni. Oh, Istenem! mit tegyek? Olyan hideg, mint a jég... itt ezen a kövön és minden takaró nélkül... kérem, Lady Éva, segítsen levetni a kabátomat.

Nagynehezen sikerült lehúzni felöltőjét, melylyel beburkolta a sötétben Honora dermedt tagjait. A szegény ajultat szívéhez szoritá és annak lükte-tésével melegítette fel és öntött belé életet.

Lady Évában most újra feltámadt az anyai érzés, egyetlen gyermekét élettelenül, talán haldokolva megpillantva a tulajdon otthonának bejárata előtt. Dörömbölni kezdett az ajtón és úgy rázta,

ütötte azt, hogy megkékült a keze, csakhogy valaki meghallja odabent. Kétségbeesésében a csengetést már abbahagyta. Az eredmény ugyis csak annyi volt, mintha a temetőben csengetett volna a halottaknak. Hogyan tudhatta volna, hogy Orazio vadul forgó szemeiben az őrzöngés villogásával az ajtó tulsó felén állott felemelt revolverrel s lelövással fenyegetve mindenkit, aki közeledni merészel. A cselédek reszketve gyűltek össze a nagy előcsarnok tulsó végén, s kezüket tördelve bámultak urukra s egyik a másikra hivatkozott, hogy nem tudják mi történhetett vele.

Virginia is kimászott ágyából és végig csoszogott a folyosón Honora szobájáig s ott meglátta Vald'oro Alfonsot a pislogó lámpa fényénél, amint az lassan feltápáskodott a földről és kitántorgott, mialatt valami sötét folyadék csurgott végig az arcán. Virginia annyira megijedt, hogy tovább nem is mert kutatni, hanem visszafutott az ágyába és a párnákba elrejté fejét.

De a segítség kéznél volt. Lady Éva meggyújtotta legutolsó gyufáját is, hogy megnézze Honora arcát, miután térdre esett mellette, kinos lelki-furdalásában olyan heves csókokkal halmozta el mindkét fagyos kezét, hogy meglehetett érte szánni . . . most vádolta csak önmagát, amiért hiúsága egyetlen gyermekét ilyen helyzetbe juttatta . . . Egyszerre egy kicsiny oldalajtó kinyilott a lépcsőházban és a lámpa világításában megjelent a házvezetőnőnek

köpczös, izmos alakja, aki annyit könyörgött már azért, hogy Virginiát távolítsák el a házból. Aggodalmas arczkifejezése rémületté változott át, midőn a lámpa fénye a kis csoportra esett. Halálsápadt lett szegény jó lélek, letette lámpáját a földre és leült annak az ajtónak a küszöbére, honnan éppen kilépett és ájtatosan keresztet vetett magára.

— A második! — sopánkodott. — Santa Dio! Ugyanezen a helyen halt meg Maddaléna is.

De Lady Éva abban a pillanatban a gazdasszony mellett termett és erősen megrázva őt, felállani kényszeríté, kérdésekkel, majd parancsoló szavakkal ostromolva őt. Az asszony felelni próbált, de egyetlen szót se tudott kiejteni.

— Segitsen a hercegnét bevinni ezen az ajtón — szólt Gerald; — le kell őt fektetnünk a saját szobájába.

— Isten mentsen attól! — kiáltott fel rémületen az asszony, ki inkább a taglejtésekből, mint a szavakból értette meg az indítványt. Azután Lady Éva kezét megragadva és a nagy ajtóra mutatva így szólt:

— A herceg ott áll az ajtó mögött töltött revolverrel. Megint belebujt az ördög.

Lady Éva összerezsent.

— Vigye őt el innen, Éva néni! — mondá Gerald. — Én majd észre téritem azt az ördögöt. Itt kell-e meghalnia Honorának ezen a kövön azért, mivel az a nyomorult ember megtévelyodott?

De a házvezetőnő higgadtsága visszatért és hirtelen közbeszólt:

— Vigyük le őt az első emeletre az öreg herczegnéhez. De nini, nyilik is már lakosztályának az ajtaja; a zaj felébresztette őket.

És csakugyan úgy volt. Csengetés, majd ajtónyitás hallatszott alulról, mire egy szolga rohant felfelé, ijedten kérdezve, mi történt. A fiatal herczegné megpillantásakor azonban minden kérdezősködés elhalt, mert a fiatal nő kinyitotta ugyan már a szemét, de halálsápadtan, mozdulatlanul feküdt hanyatt anyja karjaiban. A már felállott Gerald most újra melléje térdelt.

— Szabad-e önt levinnem, Honora hugom? Mengengedi, ugy-e?

Nem kapott feleletet, de azért lassan s gyöngéden felemelte a földről Honorát, ki úgy dült a szívére, mint egy kimerült gyermek, feje pedig életlenül hanyatlott le vállára. A szomorú kis menet lassan lépdelt lefelé s az első emeletre érve, az öreg herczegnét rendkívüli rögtönzött öltözékben már reájuk várakozva találták. Nem igen látszott nagyon meglepettnek; szíve mélyében már várta a kitörést; mert hiszen Orazio már-már tulságosan sokáig volt jó és szelid. De kimondhatatlan megaláztatást érzett afölött, hogy Lady Éva meg Gerald tanúi voltak ennek a szégyenteljes családi jelenetnek, miért is csak röviden szólt a dologhoz.

— Hozzák be a herczegnőt ide az én háló-

szobámba. Legyen szives bejönni ön is, Milady. Itt jó helye lesz neki, Mr. Lowther — mondá, midőn Gerald Honorát lefektette a pamlagra — most már jobb lesz, ha ön hazamegy. Nincs szükségünk arra, hogy fiatal gentlemanek is beavatkozzanak a mi családi ügyeinkbe.

— Valóban, herczegné — szólt fagyosan Gerald — olyan természetűek az önök családi ügyei, hogy minden tisztességes embernek óvakodni kellene azokba belekeveredni. Miután azonban ez a szerencsétlenség véletlenül az én szegény rokonomat sujtotta, meg akarom őt védelmezni legalább a következmények ellen.

E szavak után merészen helyet foglalt Honora mellett.

— Legyen esze, Gerald — szólalt meg nagynénje. — Menjen és hozzon orvost, mialatt én lefektetem ezt a szegény gyermeket a meleg ágyba. Mindenek előtt, herczegné, valami cognac-félére volna szükségem — mondá az öreg urnőhöz fordulva. — Mialatt a leányom felett vitatkozunk, ő meg is halhat. Siessen, Gerald. Itt semmi baja nem történhet Honorának.

Igaza volt Lady Évának s nem lehetett mást tenni Geraldnak, minthogy engedelmeskedjék. El is ment és rögtön irt egy általa ismert orvosnak, azután egy szolgát levezetett a kapuba, Lady Éva kocsijához. Utnak indította a levelet vivő szolgát és megparancsolta a kocsisnak, hogy váglasson. Amint

megfordult, egy köpczös embert pillantott a bejárat egyik oszlopához dülve.

Az ismeretlen ember folyton azt mormogta magában:

— Éppen azon a helyen, ahol Magdolna meghalt! ugyanott, ahol a szegény Magdolna kiadta a lelkét!

Gerald elméjét sokkal inkább foglalkoztatta a második emeleten levő dühös örvongó, mintsem hogy egy odalent az udvarban járkáló csendes örülttel törődött volna. Gyorsan felsietett tehát a lépcsőkön és bosszusan látván, hogy a hercegné ajtaja tárva van, azt becsukta, nehogy behatolhasson oda a felfegyverkezett ellenség, azután a szobákon keresztül haladva, elfoglalva őrállomását kívül, azon szoba ajtaja előtt, melyben Honorát lefektette a pamlagra. Hallott is lépteket, hangokat, de a Honora hangját hiába leste órákon át, végre hallotta azt is, de alig ismerte fel, mert az csak az önkivület összefüggéstelen szavaiban nyilvánult. Hiába, az idegek tulfeszültsége, a hónapokon át visszafojtott szenvedések és végre az erős rázkódást okozó ütés a kövön, mind-mind iszonyu megpróbáltatás volt a szegény agyra és idegekre, melynek következménye az lett, hogy agykórlobb állott be, úgy hogy a szegény Honora napokon keresztül egyetlen összefüggő gondolatot se volt képes kifejezni. Az előre haladt éjszakán, valamint a hajnali órákban is folyton ki s be jártak az orvosok, kik minedenekelőtt egy ügyes tapasztalt

ápolónót rendeltek a beteg mellé és egyik sürgönyt a másik után küldték a leghirnevesebb orvosok után. Gerald az öreg herczegné haragos pillantásai daczára is megmaradt órállomásán, míg végre reggel felé kiment hozzá Lady Éva és kezét a vállára tette. Még mindig estély-öltözékében volt, de rettenetesen lesujtva, szinte megöregedett.

— Intézkedtem, hogy hozzanak önnek egy kis kávé, Gerald — szólalt meg; — különben legjobb lenne, ha haza menne most már pihenni. Borzasztó éjszaka volt ez!

— Köszönöm, Lady Éva, de én nem vagyok fáradt, — felelé a fiatal ember, megsajnálva azt az asszonyt, akinek nagyravágyó hiúsága tette őt tönkre. — Hogy érzi most magát Honora?

— Óh, rettenetesen rosszul... magas láz... önkivület... szegény teremtés borzasztó képtelenségeket beszél össze-vissza. Rémitő jelenetnek kellett köztük véghezmenni. Folyton sikoltoz és azt kiabálja, hogy le akarják dobni. Feltehető-e, hogy az az ember vitte ki őt oda és dobta le a kőre?

— Ne gondoljon most arra, Évi néni, az az ember meg fog bünhödni nemsokára. El nem mozdulok innen, míg a börtönbe nem hurczolják. Elküldött-e már valakit a rendőrségre?

— A rendőrségre? Nem — felelé Lady Éva. — Az a rettenetes vén herczegné azt állítja, hogy fia csak heveskedett egy kicsit és Honora alkalmasint megijedt s azért akart tőle megszökni! De

ne aggódjék most már, Gerald; ő teljes biztosságban van itt az ügyes, jó lelkű ápolónő felügyelete alatt. Menjen haza pihenni, édes fiam.

Lehetetlenség lett volna, hogy Gerald kövesse a régi ballada hősének, Toggenburg lovagnak példáját s örökre ott üljön hölgye ajtaja előtt; vonakodva bár, de beleegyezett tehát végre, hogy eltávozzék, megfogadva azonban magában, hogy lehetőleg mielőbb visszatér. Lady Éva pedig elküldött komornájáért, meg a legszükségesebb ruhanemüért, miután Honorát pillanatra se akarta elhagyni.

Gerald az üres utczára kiérve, kimerülten bámult a hajnal szürkületébe. Miért is távolítják el őt mindig a szeretett lény közeléből? Hát soha se lesz már neki joga mellette maradni és megoltalmazni legdrágább tulajdonát, a szegény elhagyatott kis Honorát?

A hideg viz, tiszta fehérmü és jó meleg kávé egészen új emberré varázsolták Geraldot, úgy hogy szinte szégyenlette pár órai csüggedését. Nyolcz óra tájban azt gondolta, hogy felkeresi Sir Maxwell Lindhurstot, aki mindenkor jó tanácsadónak bizonyult és aki nem titkolta a kis herczegnő iránti rajongó szeretetét. Már pedig, ha valaha, úgy most volt ideje cselekedni azoknak, akik Honorát szerették; most kellett körülte csoportosulni és komoly lépéseket tenni, hogy őt a fenyegető veszélyektől, melyeknek mint a Porsenna Orazio felesége minden órában ki volt téve, megoltalmazzák.

Bekopogtatott tehát, előbb halkán, azután erősebben a tábornok hálósobája ajtaján.

— Szabad — kiáltott ki a vén hadfi borotválkozás közben.

— Nini, hisz ez Lowther! Milyen korán kelt ön ma fel! — szólalt meg a tábornok meglepetve s a borotvát óvatosan a levegőbe emelte.

— Még le se feküdtem az éjjel, Sir — válaszolá Gerald.

— Egy kicsit furcsán is néz ki — jegyzé meg elégedetlenül az öreg tábornok. — Az ön helyében én ugyan nem elegendnék bele ezeknek a külföldieknek a dőzsöléseibe.

Azt gondolta, hogy Gerald bizonyosan a clubban mulatta át az éjszakát és most talán azért kereste őt fel, hogy kártyaadóssága kifizetésére pénzt kölcsönözzön tőle.

— Majd ha megborotválkozott, komoly beszédem lesz önnel, Sir, — szólta a fiatal ember higgadtan.

— Félek, hogy ez a fiú sok pénzt vesztett, — gondolá magában a tábornok, miközben hallgatásba mélyedve befejezte borotválkozását.

— Most már halljuk hát, mi a baj? — szólalt meg végre, miután félretette a megtisztított éles borotvát. — Mennyi pénzkölcsönre van önnek szüksége?

— Én csupán egy kis figyelmet kérek. Az unokatestvéremről kívánok beszélni. Borzasztó szerencsétlenség érte őt az éjjel.

— Édes fiam, bocsásson meg nekem! Én egészen más valamire gondoltam! Nagyon lehangol engem ez a hír. Mi baja történt a szegény kis hercegnének?

— Az, hogy a férje csaknem megölte, — felelé Gerald. — Ki kell őt onnan szabaditanunk.

Gerald ezután elbeszélte az egész éjjeli történetet, amennyit persze abból ő maga is tudott.

Elképzelhető sir Maxwell Lindhurstnak jogos felháborodása; de hiába, most komoly megfontolásra volt szükségük. Gerald hagyta káromkodni és kitombolni haragját Orazio ellen és csak azután tette fel a kérdést, hogy mitevők legyenek már most. Honora olyan súlyos nagybeteg, hogy mig állapota nem javul, nem lehetett elszállításra gondolni; de vajjon mi fog történni vele azután, ha felgyógyul? Nem kezdődik-e újra kínszenvedése?

— Nem, soha! — menydörgött közbe a tábornok villogó szemekkel. Arra a gondolatra, hogy Honorát újabb sérelem érhetné, egészen megifjodni érezé magát és kész lett volna, ha kell egész hadsereggel sikra szállani érte.

— De hát mit tegyünk? — kérdezé Gerald. — Lady Évára egy pillanatig se lehet támaszkodni. A leggyengébb asszony ő a világon. Az a rettenetes vén hercegné egészen hatalmába fogja keríteni. Most ugyan nagyon haragszik az igaz, de lassan-lassan bele fog unni a helyzetbe s a szegény Honora magára lesz hagyatva. Reám nem akarnak hallgatni;

hiába, nagyon fiatal vagyok. Milyen kár, hogy nem ön az ő közeli rokona én helyettem!

— Az már igaz! — szólt sajnálkozva a tábornok. — Bizony nagy kár az is, hogy ön olyan fiatal! Többet ártana vele, mint amennyit használna, ha a szegény kis áldozat ügyét kezébe venné.

Pillanatnyi hallgatás állott be közöttük, mely után sir Maxwell Lindhurst igen komoly arcot öltött.

Gerald megdöbbsent.

— Nos, mit gondol ön? — kérdezé.

— Lowther — felelé az öreg ur, — félek, rettenetesen félek, hogy utóbb is az a kínos kötelesség jut nekem, hogy...

Itt egyszerre elhagyta bátorsága a tábornokot és hirtelen elhallgatott.

— Nos, mi az? — kiáltott fel Gerald, a közöttük levő kicsiny asztalon áthajolva.

— Hogy... az ön nagynénjét... feleségül vegyem! — szólt a szegény tábornok kétségbeesett hangon.

Gerald tátott szájjal bámult rá.

— Mi jut az eszébe, Sir? — kérdezé.

— Hát nem látja át, hogy akkor én lennék a család feje? Mint annak a szerencsétlen gyermeknek mostohaapja, jogosan beleszólhatok az ügyébe... és kiszabadíthatnám a gonosz férj karmai közül. Érti-e már?

— Szavamra mondom, Sir Maxwell, ön valóságos hős! — tört ki igaz elragadtatással Gerald.

— Azt hiszem az lehetnék, ha rá kerülne a sor, — felelé egyszerűen a másik. — Semmitől se borzadok pedig úgy, mint az együgyü hiú asszonytól... pedig hát Lady Éva se tehet róla, hogy olyan együgyü. De azért még több és nagyobb áldozatra is képes volnék a szegény kis Honora megmentéseért. Az Isten oltalmazza őt! De biz az nem lesz könnyü feladat — fejezte be a tábornok, lehorgasztva szép öreg fejét.

Mély csend állott be. Geraldnak persze csekélységnek tünt fel minden áldozat Honoráért. Olyan rövidnek és értéktelennek vette ő az öreg embernek még hátralevő éveit, hogy fel se foghatta annak habozását, mikor egy szent ügy forgott kérdésben.

A tábornok egy bocsánatot esdő fohászt küldött valakihez, aki már régóta várt reá a menyország kapujában, mivel elérkezett az idő, hogy megszegje a haldokló fülébe susogott ígéretét, mely réges-régen történt a messze Indiának egy virágoktól illatozó házában.

Gerald törte meg a csendet, távozásra felállva.

— Azt hiszem legjobb lesz visszatérnem, hogy megtudjam, hogyan van szegény Honora — mondá, majd elgondolkozva utána tette: — Remélem fog ön módot találni nemes eszméje keresztülvitelére, Sir; az megmenthetné az egész helyzetet. Követel-

hetné Honora elválását és rábirhatná anyját, hogy vigye el abból a házból, nemde?

— Majd gondolkozom felette — szólt a tábornok, komolyan intve; — de lássa, az is lehetséges — tevé utána, miközben arcza kiderült, — hogy a nagynénje el nem fogadja a kezemet... sőt tényleg csaknem biztosra vehetem, hogy visszautasít. De tudom, hogy meg kell kísérlenem.

— Az ön karjaiba fog borulni, Sir és áldani fogja, amiért segítségére akar lenni. Rettenetesen meg van ijedve a leánya miatt és természetesen rendkívül elhagyatva is érzi magát itt a sok idegen külföldi között.

— Csak legalább ne lenne annyira együgyű! — sóhajta Sir Maxwell; — de hát hiába, ami kötelesség, az kötelesség. Ha két perczig vár reám, én is elkisérem a palotába.

— — — — —

Mihelyt Vald'oro Alfonso az üditő reggeli világosságban újból átgondolta az éjszaka eseményeit, megfontolta, hogy ha nyilvánosságra hozza a dolgot, azzal csak árthatna mindenkinek. Egy seb a halántékon, meg örületes főfájás volt a jutalma annak, hogy Oraziot visszaakarta tartani. Aligha válnék előnyére a fiatal herczegnének, ha a világ hallaná, hogy a hálósobája ajtajánál viaskodott a férjével. Attól a szolgától, aki Porsenna dühe elől kikísérte őt az utcára, kitudta, hogy a fiatal herczegnét levitték az anyósa lakosztályába. Így tehát végette

nyugodtabb lehetett és elhatározta bevárni, míg főfájása megszűnik, mielőtt a herceget számadásra vonná az ellene elkövetett aljas merényletért.

Midőn azonban másnap Orazioval találkozott, az éleselméjű furfangos gentleman bocsánatot kért tőle, hogy részegségében annyira dühösködött az elmúlt éjszakán, de kijelenté egyszersmind, hogy legkevesbbé se tud visszaemlékezni arra, hogy barátját megütötte vagy megtámadta volna és végtelenül sajnálja, ha esetleg olyasmire vetemedett volna, stb. aminek Alfonso kénytelen volt legalább látszólag hitelt adni. Hanem azért óvatosan kerülte Porsenát a kaland után és ahányszor már messziről megpillantotta az utczán, mindig kitért előle. Orazio pedig boszankodva vette észre, hogy ismerősei közül többen is követik az Alfonso példáját.

A kérdéses éjszakán Orazio nemsokára belefáradt háznépe elrémítésébe és végre is zsebébe rejté fegyverét, azután ásítózva lefeküdt az ágyába. Tudta, hogy másnap már egészen jól fogja magát érezni! Mindig úgy történt az vele, ahányszor szabad folyást engedhetett dühének és kitombolhatta haragját valaki felett. Őt csak az bántotta, ha el kellett fojtani indulatait és nem tiporhatta agyon ellenfeleit.

— Meghalt már a hercegné? — kérdezé egész vidáman a belépő sápadt szolgától, aki reggel a csengetésre megjelent.

— Meghalt! A hercegné? Oh, nem, Excellenz, hála Istennek! De nagyon beteg.

— Hol van? — kérdezé ura, átvéve az odartartott kávéscsészét.

— Odalent van, Excellencz, az anyaherczegné lakosztályában.

Abban a pillanatban felküldött az anyaherczegné is azzal az izenettel, hogy beszélni kíván a fiával; de miután Orazio nem sietett le rögtön, ő ment fel hozzá. Az öreg herczegné bátor hölgy volt és azonnal kész volt a támadással.

— Mit jelentsen ez az egész illetlen botrány, Orazio? Nem tudsz te gentlemanhez méltón vitatkozni a feleségeddel? Egész Rómában el van terjedve a hír, hogy te kiűzted őt a házadból a mult éjjel.

— Drága jó anyám, hiszen ő futott el? Én egész szeliden szemére lobbantottam és kifogásoltam azt, hogy a csinos rokonával egyesegyedül elment a »Veglionéba«, mikor egyszerre megpillantottam Vald'oro Alfonsot elrejtözve a hálószobájában! Természetes, hogy Alfonsot leütöttem, mire Honora megszökött. Örülök, ha nem ment tovább az anyám ajtajánál.

— Mi czélja lehet annak, ha nekem hazudozol, Orazio? Hiszen az édes anyja meg a rokona találta meg a lépcsőn, ugyanazon a helyen, ahol egykor az a másik szerencsétlen leány is meghalt, és ők hozták le hozzám. Aztán meg mit beszélsz nekem Vald'oro Alfonsoról! Hiszen a cselédek mondják, hogy ő te veled jött haza az operából?

Orazio mosolygott.

— Igazán sértő merénylet volna az édes anyám éles elméje ellen, hazugságokkal elámitani. Anyám mindig keresztül lát az emberek lelkén. Ime tehát a tiszta igazság — beszélt tovább Orazio, selymes szakállát végig simogatva ujjai között. — A feleségem rettenetesen kezd már engem untatni, és ha anyám el nem távolítja őt az utamból, nem tudom mi fog vele történni. Én ideges vagyok és ő ellenkezik az én nézeteimmel, s akaratommal. Modora pedig kiállhatatlan én velem szemben.

— Majd eltávolítják őt mások a te utadból. Az anyja dühöng és törvényes válást emleget.

— Azt elérheti — sziszegte Orazio. — Mihelyt kedves mama nagymama lesz, a Mylady azonnal elkotródhat leányával együtt akár a pokolba, de meg kell előbb bosszantani egy kicsit azokat a Ferrarákat, nemde! Örülök mégis, hogy nem löttem agyon a herczegnét a mult éjjel. Egészen megfeledeztem a kérdésnek arról az oldaláról.

Az agg herczegné elhalványult, azután felkelt, hogy távozzék; de előbb megállott a fia ágya mellett, mert az még nem kelt fel és a következő komoly ünnepélyes szavakat intézte hozzá.

— Valamennyi szent a tanum, hogy te a keresztség áldásában részesültél, és hogy a keresztény vallásban neveltelek. Én ugyan nem tartozom azon nők sorába, akik egész életüket a templomban töltik el, de van hitem és ha Isten ítélőszéke elé

kerülök, hiszem fel fog oldozni minden felelősség alól a te lelkedért! Megtettem érted, amit tehettem, de neked szörnyeteg a szived. Borzadályljal tölt el a gondolat, hogy te az én fiam vagy.

— Milyen kedves! — mormolá Orazio anyjára felpillantva. — Kiváncsi vagyok, milyen lehetett anyám fiatal korában?

Az öreg hercegné minden további szó nélkül elhagyta a szobát.

Kivüle senki se volt, aki fentartsa a család becsületét s így ügyesen szárnyra bocsájtotta azt a mesét, hogy Orazio egy kicsit be volt csipve az elmúlt éjszakán, az együgyü tapasztalatlan gyermek Honora pedig megijedt és azért menekült ő hozzá mint anyósához, hogy panaszkodjék neki, de futása közben megbotlott és leesett a lépcsőre.



XV.

Gerald az egész nap és valamint másnap is úgy kétségbe volt esve és olyannyira aggódott bájos rokona állapota miatt, hogy csak futólag jutott eszébe Orazioval való összeütközése. Megakarta őt fenytetni, még pedig mielőbb és rettenetesen azért, amit Honora ellen elkövetett; de amint az első emeleti ajtóhoz ért, úgy érzé, mintha odabilincselték volna és még csak gondolni se tudott arra, hogy a felső emeleten lakó herczegre vesztegesse idejét. Megnyugvást talált abban, ha őrt állhatott a csendes betegszoba előtt, és leshette a kijövőket, hogy a beteg állapota felől megtudjon valamit. Be nem lépett egyszer sem a beteg szobájába, fájt volna neki és szentségtörésnek tartotta volna reá tekinteni szánalmas önkivületében. Honorának hosszú szép haját siettek levágni a közvetlen veszélytől való félelem zürzavarában és Gerald ott találta kint az ajtó előtti asztalon a szép hosszú hajfonatokat az ollóval együtt. Megpillantva a drága ereklyét, le roskadt és úgy zokogott, mint egy kis gyermek,

csókokkal borítá a fényesen hullámzó hajat és elrejtett egy szerény kis fürtött belőle szivartárczájába, abban a hitben, hogy Honora nem nehezelt meg azért.

De a harmadik nap reggelén arról értesült, hogy a kórjelek már kedvezőbbek, a láz hőmérséke csökkent . . . sőt aludt is egy keveset a beteg.

Gerald szabadabban lélegzett most már; de belátta, hogy elérkezett az ideje Orazióval elintézni ügyét. Megfontolva a dolgokat, rendkívül csodálkozott, hogy semmiféle izenetet nem kapott a hercegtől ama sértés után, melyet a saját asztalánál elkövetett ellene amaz emlékezetes estén. Talán mégis volna abban az emberben egy szikrája az illemérzéknek és tapintatnak, mely visszatartotta a párbajtól, míg felesége a halállal vivódik? Avagy közönséges, nyomorult gyáva lenne a Honora férje, aki megijedt a férfias bajvivástól? Hogy mi volt az ok, azt most már mindenesetre meg kellett tudnia Geraldnak.

Az igazat megvallva, Orazio nem feledkezett meg semmiről. Haragját nem hütötte le a veszély, melyben felesége forgott, de nem volt képes még meghatározni, mi módon álljon bosszut. Gerald sértő szavaiért az ebédnél könnyen elégtételt vehetett volna magának egy pár közönséges pisztolylövéssel; de az nem felelt volna meg Orazio módszerének.

Teringtét, azzal nem igen lehet tréfálni, hogy valakinek a töltött pisztolya elé kiálljon, vagy

hogy alattomban lelőjje ellenfelét fényes nappal. De Geraldnak a másik sértése, melyről Virginia besúgása folytán a herczeg feltétlenül meg volt győződve, óh, az már egészen más dolog volt, az olyan megfenyítés, olyan bosszút kívánt, amilyent csak az ő furfangos, kegyetlenségekben termékeny esze kitalálhatott. Vajjon nem lehetne-e vele ugy elbánni, amint néhány renaissance-korbeli őse elszokott bánni valaha a foglyaival... becsalni a kastély pinczéjének valamely elrejtett zugába és aztán ott hagyni, hogy ha éhen elpusztul, meg-egyék a patkányok? Milyen kár, hogy a modern élet annyira megnehezítette az efféle egyszerű multságok megszerzését! A bonczolás meg az orvosi bizonylat és a többi ostobaság a mérgezést is egészen veszedelmessé tették már, a kés pedig olyan gyarló szerszám, mely könnyen árulóvá válhat. No de nem baj, majd csak jön valami jó eszméje, Geraldot pedig azalatt ugyis annyira elfoglalja az aggodalom szerelmes rokona miatt, hogy bizonyosan nem szökik meg előle. Porsenna tudta tehát, hogy pár napi késedelemmel mit se veszithet.

Geraldnak pedig egyszerű volt a terve. Felajánlotta, hogy párbajban megverekszik ellenfelével, de miután ezt az elégtételt megtagadta, el akart menni a clubhoz, hogy ott várjon rá egy hatalmas lovagkorbácscsal.

Ha ölni lehetne a lovagkorbácscsal, akkor Orazio halálfia lenne; de Gerald megölni nem akarta,

mert akkor számot kellene adnia az okról. Gerald szemeiben az efféle tettleges fenyték örök megbecstelenítést jelentett, ahhoz képest pedig a halál semmiség.

Igy tehát egyik reggel ugy tizenkét óra felé Gerald, anélkül, hogy egyetlen szót is szólt volna a tábornoknak, kikereste kedvelt erős fogantyus lovagkorbácsát, hosszú hajlékony nyelét összegöngyölte s azzal lement a corsón levő clubba, hol leült az egyik ablakhoz és a korbácsot letette az előtte álló asztalra, mialatt ellenségének jövetelét leste.

Alfonso és Carlo beléptek együtt rendes déli italuk elfogyasztására és egyenesen felmentek hozzá. Alfonzonak még mindig csunya forradás volt a halántékán. Helyet foglalt Gerald mellett és halk hangon kezdett hozzá beszélni.

— Rendkívül sajnáltam a minapi éjszakát — mondá. — Igazán megtettem mindent, amit csak tehettem, de az az ember meg volt háborodva, az ördög vigye el! A fejem még most is fáj.

— A tied? — kérdezé Lowther. — Ugyan miért?

— Óh, semmiért — szólt Alfonso; — csakhogy ő nem akarta belátni az érvelésem helyességét és leütött. Én agyon akartam érte löni, mihelyt a fejem annyira helyrejött, hogy nem szédültem, de ő bocsánatot kért. De mire való itt ez a korbács?

— Az ő számára — felelé röviden Lowther. — Én is felajánlottam, hogy lovagiasan megverekszem

vele, de ő meghátrált. Lejöttem tehát ide, hogy ezt itt mindnyájatok előtt kijelentsem és megkorbácsoljam úgy, amint még soha se volt megkorbácsolva egész életében.

— Óh, azt te nem teheted meg! — tiltakozék Alfonso. — Gondold meg, milyen rettenetes botrányt idéznél elő! Az atyáskodó igazgatóság meg be is zárathatná miatta a club-ot és mi lenne akkor mivelünk?

— Nagyon sajnálom, — szólt Gerald. — Kész volnék sok mindenre a kedvedért, Alfonso, de... Porsenna ki nem kerülheti az elpáholást.

Alfonso még soha se látta olyan erélyesnek és hajthatatlannak az ő angol barátját. Határozottan hiábavaló lett volna ellenében minden további érvelés. Felállott tehát Vald'oro, azt mondván, hogy átmegy a dohányzószobába és úgy, hogy Gerald észre ne vegye, intett Carlonak is, hogy kövesse őt.

Mikor már mindketten bent voltak a mellékszobában, Alfonso rátette kezét alacsony barátja vállára és egész komolyan így szólott hozzá:

— Carlo mio, az a Lowther azért les Porsennára, hogy megkorbácsolja tiz percz mulva, majd ha a helyiség megtelik férfiakkal. Lowther borzasztóan haragszik s én képtelen vagyok őt észretéríteni. Eredj hát és mint jó szellem, mondd meg Orazionak, hogy vagy vivjon meg vele, vagy tartózkodjék távol. Én nem vagyok vele most bizalmas viszonyban, sőt magamnak is örömöm telnék benne, ha egy

kicsit elpáholhatnám; de ezt megengedni még se lenne jó!

— Én pedig azt hiszem, javára válnék és nem ártana neki, — szolt Carlo. — Orazio önhitt fel-fuvalkodott fráter!

— De azt csak még se engedhetjük meg, hogy egy hozzánk tartozó római herceget nyilvánosan megkorbácsoljon egy külföldi idegen egyéniség! Hiszen az sérelem volna az egész város ellen! Eredj, siess Carlo és távolítsd el Oraziot innen, én pedig visszamegyek és beszélek még Lowtherrel.

Carlo ismerte Orazio szokásait s így sikerült őt megtalálnia egy közeli czukrászbolt helyiségében, hol egy kiválóan szép czukrászleány szolgált fel, aki az utóbbi időben nagy feltűnést keltett párisi gyémántfüggőivel és értékes csipkenapernyőjével. Alkalmasint azokkal fizetett Porsenna ama bonbons-dobozokért, melyeket naponta személyesen rendelt meg a hercegné számára. Csakhogy miután jelenleg a hercegné nem ehetett czukorkákat, azokat Virginia kapta, kinek rendesen be kellett a czukorkákért menni a herceg dolgozószobájába.

Carlo minden teketória nélkül kivezette Oraziot az utcára.

— Azért küldtem utánad — kezdé, — hogy figyelmeztesselek, ne jöjj ma a clubba. Ott van Lowther és reád vár, hogy megkorbácsoljon.

Orazio hátra tekintett az olasz szokása szerint, mikor valamely fenyegető veszélyre figyelmeztetik.

Nagyon bölcs elővigyázat az a kések és török országában. Azután tekintete visszatért Carlora.

— Ki küldött téged utánam? Ki mondta azt neked?

— Ne törődj te azzal, hogy ki küldött engem — szolt Carlo, meg akarva őrizni hősie hallgatását. — Elég annyit tudnod, hogy mi nem akarjuk, hogy egy rómain nyilvánosan megkorbácsoljanak. Egy iszonyu hosszú korbácssal ül ott az ablakban Lowther! De hát ugyan miért is nem szánod rá magad vele párbajban megverekedni? Hiszen az az egyedüli lovagias elintézése minden sérelemnek.

— Üsse meg őt a guta! — szolt Orazio. — Én nem akarok vele megvívni... és most villásreggelizni szeretnék! Hát nem tudjátok őt onnan kiutasítani?

— Figyelj reám, — mondá Carlo, — én soha se tartoztam a te meghitt barátaid sorába, több helyes oknál fogva.

— Nagyon helytelen okokat akartál mondani — sziszegte Orazio.

— Helyes okokból — erősíté Carlo. — De azért még sem szeretném, ha nyilvános botrány érne és verekedésbe keverednél a club lépcsőjén, szóval nem óhajtom, hogy egy angol, hazautazva, azt beszélhesse mindenkinek, hogy megkorbácsolt egy római herceget Rómában egy sereg római gavallér szemeláttára. Mert Lowther erős és fel van háborodva, én pedig nem állok védelmére olyan

embereknek, akik a feleségüket ledobják a lépcsőn és egyetlen egy lovagias férfi se fog olyan emberért a sikra szállani. Mi pirulunk miattad és figyelmeztetek: az az angol igen hatalmas, erőteljes. De ha nem védhetlek is, kész vagyok kikisérni téged az állomáshoz s ott megváltani számodra a jegyet Flórenczbe és ígérem, senkinek se árulom el hová lettél, csupán azért, mivel a Porsenna Orazio nevet viseled; tehát menjünk!

És ugy történt. A kicsiny Carlo egyszerre nagynak érezte magát, látva pompás fényes vetélytársának a bukását, míg ő maga határozott tábornoki tehetségnek bizonyult. Orazio engedte magát elvezettetni a vasuti állomáshoz, hol felugrott a Flórenczbe induló két órai vonatra. De másfélórányra Rómától kiszállott egy kicsiny állomáson és késő este ismét haza érkezett. Nagyon csendesen bejutott a házi kulcsával és megparancsolta bámuló cselédeknek, hogy senkit se engedjenek hozzá belépni, még az anyaherczegnét se, az ő külön rendelete nélkül; de mondják minden látogatónak azt, hogy elutazott a vidékre.

Gerald várt még egy-két óráig, azután eltávozott . . . de este újból visszatért, hanem hát Orazio-nak nyoma veszett. Akkor azután visszatért a Porsenna-palotába, felment a második emeletbe, s ott a herczeg után kérdezősködött. Arról értesülve, hogy a herczeg elutazott, csaknem elnevette magát. Az az ember tehát komolyan félt és nem mert ő

vele találkozni. Nos tehát türelem! Hiszen az egész csak egy elhalasztott gyönyörűség!

Orazio pedig ezalatt fogolyként ült a szobájában nap-nap után s minden reggel megesküdött, hogy Geraldot utoléri sorsa még azon a napon és minden este azzal feküdt le, hogy a dolog még nem érett meg . . . mert ha most érné valami szerencsétlenség az angolt, mindenki őt gyanusítaná . . . sőt talán még el is itélnék érte. Dühösködött, káromkodott magában, hogy neki pompás csillogó társadalmi állása mellett is rejtőzködni kell, de hát nem mert szembenézni a veszélylyel, vagy kitenni magát a nyilvános elpáholásnak, nyíltan megvívni pedig gyáva volt. A testi bátorság volt talán az egyedüli testi tulajdonság, amit a természet megtagadott tőle; már pedig utoljára is ki harcolhat a természet ellen? Végre, midőn a cselédei útján (mert a legrosszabb gazdának vannak néha a leghüségesebb cselédei) megtudta, hogy a fiatal herczegnét ki fogják szállítani Olivetoba, ugyanazt mondá magában, amit Gerald, hogy gyönyörűsége csak elodáztatott. Ugy okoskodott, hogy sok hónap nem telhetik el addig, míg a fiatal ember felkeresi újból szépséges rokonát, különösen, ha az egy félreeső hegyes vidéki faluban tartózkodik majd, ahová csak nagy akadályokkal juthat el a posta és ahol jogszerűen minden lélek a Porsennák hatalmában van és azok tulajdonát képezi. Természetesen Gerald aggódni fog Honora miatt, s úgy megtalálja majd hozzá az utat;

a félreeső utak és elfelejtett várerődök közt pedig ugyancsak furcsa lenne, ha Orazio megengedné, hogy onnan ki is találjon ismét.

Virginia állítólagos, de kétes megbánása daczára is állandóan eljárta a czukorkáiért, s hogy értesitse a herceget a legujabb házbeli pletykákról. Rendkívül félt a hercegtől, de igen sokat várhatott kegyétől, s azért nem jött kísértetbe, hogy őt megcsalja; így tehát Virginiától mindent megtudott Orazio, ami odalent történt. Midőn a komorna azt mondta neki, hogy Sir Lowther elutazott Olaszországból egy rakás puskával, hogy vadállatokra lövöldözzön, Orazio a komornának egy gyémántgyűrűt ajándékozott, melyben Virginia csak akkor gyönyörködött titokban, mikor már a többi cselédek lefeküdtek. Az volt a legjobb hír odáig, amivel urának kedveskedhetett. Gerald biztosan visszatérend még a nyár vége előtt, akkorára pedig sok apró meglepetést készíthet számára Orazio.

A napok teltek egymásután, Lady Éva rendkívül kényelmetlenül élt a Porsenna-palotában, de azért ott maradt, hogy a leánya közelében lehessen. Gerald meg a tábornok többször meglátogatták napközben és sokat, hosszasan értekeztek Honora anyjával a rideg, feszes, barátságtalan salonban, mialatt Honora maga lassan üdülni kezdett és iparkodott elhíttetni magával, hogy nem lesz kénytelen még egyszer szembe szállani a kínszenvedéssel.

Körülbelől három héttel úgynevezett balesete után Honora ágyában feltámasztva, csipkés pongyolájában még halványabbnak és soványabbnak tünt fel és nagyon meg volt lepve azon kérdés hallatára, vajjon elfogadja-e a tábornok látogatását.

— Hogy ne fogadnám el, ha megengedik — felelé Honora, derülten mosolyogva ápolónőjére.

— Nem gondolnám, hogy megárthat önnek, ha egy pillanatra elfogadja vendégét, — szólt a fehér főkötős nyájas jó asszony, mire a tábornokot bevezették.

Az öreg úr helyet foglalt a számára előre tolt széken és szó nélkül ajkához emelte Honora kezét. A bájos kedves szenvedő boldogtalan nőnek megpillantása könnyeket csalt szemébe. No de azzal vigasztalta magát, hogy most már majd jobbra fordul minden. Hiszen azért jött, hogy megnyugtassa Honorát, de mikor olyan nehéz volt hozzá kezdeni.

— Milyen szép öntől, hogy eljött! — mondá a fiatal nő. — Nagyon beteg voltam, de most már sokkal jobban érzem magamat.

— Igen kedvesem — felelé a tábornok; — mi mindannyian aggódtunk, véghetetlenül aggódtunk ön miatt. Tényleg azt hittük... attól féltünk...

— Hogy nem gyógyulok meg? — szólt közbe Honora. — Igen, tudom. Ki tudja, talán jobb is lett volna. Annyira ki vagyok merülve és élni igen nehéz feladat.

— Nem volna szabad nehéznek lenni az ön korában — felelé öreg barátja; — de majd nem is engedjük ám, hogy élete küzdelmes legyen a jövőben. Az édes anyja meg én ...

Itt hirtelen elakadt.

Honora felsóhajtott.

— Szegény anyám — mondá; — ez a helyzet olyan kínos reá nézve. Nem örömet van itt, az öreg herczegné pedig igen kellemetlen volt vele szemben. De hát természetesen ... nem örömet hagyna engem itt egyedül — susogta Honora és hátra dült, mert szemei előtt keserü emlékek ködfátyolképe vonult el.

— Szabad-e eljőnnöm néha, hogy az ő helyét elfoglaljam? — kérdezé alázatosan a tábornok. Lássa, nekem ahhoz most már jogom is van. Honora, nagyon bánтанá-e önt ... és nem haragudnék-e érte ... ha azt mondanám ... hogy éppen azért ... mivel jogot kívánnék szerezni mindkettőjükhöz, édesem, ha ... ha még ma délben házassági frigyre lépnek az ön édes anyjával a követségnél?

Egy évvel azelőtt még Honorát első gondolata az ilyen hir hallatára az ő kedves szeretett apuskájához vezette volna abbeli haragjában, hogy bármely más férfi is bitorolni, vagyis betölteni merészli a megboldogult szeretett lény helyét. De most, azok után a keserü hónapok után, amiket átélt és a kilátásban levő nehéz gyötrelmes esztendőkkal

szemben szive vonzódott azon jóságos egyszerű őszinte lélekhez, aki kétségbeejtő helyzetében segítségére sietett. Megértette a tábornok nemes intencióját és nőies gyöngédséggel hálát érzett a különös, de lovagias cselekedetért. Mikor a test teljesen elgyengül és a lélek levetközti az etiquette szigorú szabályait, akkor a legmeglepőbb helyzeteket is kész nyugodtan elfogadni az ember. Honora a Sir Maxwell keze után nyult tehát és megszorította azt erőtlen hófehér ujjával.

— Nagyon örülök és köszönöm. Értem — mondá. — Oh milyen nemes jó ember ön!

A tábornok megcsókolta kezét s így barátságuk egészen új pházisba ment át.

Az öreg herczegnének megvoltak a saját elvei. Törvényes válópert nem indítottak és a világ, mely eleget hallott arra, hogy még többet is kívánjon hallani, szinte csalódottan értesült arról, hogy Honora, mihelyt az orvosok megengedték, édes anyja meg mostoha atyja kíséretében kiköltözött Olivetoba, hogy erőhöz juthasson a tiszta hegyi levegő jótékony hatása alatt. Sokat nevettek s élczelődtek Lady Éva második házassága felett az emberek, de azután akadt más újabb esemény az ingatag tömeg mulattatására, s így többé nem beszéltek róla.

Lady Éva maga is ugy érzé, hogy nehéz terhet emeltek le válláról azon a napon, melyen elfogadta sir Maxwell Lindhurstnak izmos, erős

karját, hogy arra támaszkodjék, és most, midőn már a legrosszabbat elhárították, vagyis Honora túl volt a veszélyen, ismét megszépült és megfiatalodott, sőt még ahhoz is kedve jött, hogy egy elegáns, izléses menyegzői fejdíszet rendeljen magának, drága nyíllal rátűzött fehér liliumokkal.

A tábornok tiszteletteljes hódolattal viseltetett iránta, bár azért több esetben már is érvényt tudott szerezni a saját kívánságainak, hanem Lady Éva azáltal csak még elégedettebb volt. A tábornok nem sokat tartózkodott körében, mert legtöbb idejét a Porsenna-palotában töltötte. Soha se tett hosszú látogatást a salonjában levő nyugágyán pihenő gyenge, halvány fiatal nőnél, hanem többször is felkereste napjában, szándékosan ki akarva mutatni, hogy ő most már törvényes jogszerű oltalmazója és védője lett Honorának s megakarva értetni azáltal környezetével, hogy szigorúan tiltakozni fog a jövőben minden a fiatal nő nyugalma ellen megkísérlendő támadás ellen.

A hercegi anya sajtószóval módosított megkedvelte az öreg katonát, aki viszont sok tiszteletet tanúsított a hercegné értelme és méltósága iránt. Különös néma megegyezés jött létre azon két lény között a béke fenntartására nézve.

A tábornok francia udvariassággal értesítette egyik reggel az öreg urnót, hogy mihelyt mostoha-leánya állapota megengedi az utazást, anyjával együtt elkíséri őt Angliába. És azt hiszi, hogy

Honora a jövőben alkalmasint ott szándékszik majd megtelepedni.

Az öreg hercegné felszökött helyéből. Angliába vinni Honorát! Szeretné tudni, minő joggal? Az ő fiának a felesége most már a Porsenna-család tagja volt s így kötelessége közöttük is maradnia!

— Bocsánatot kérek — szólt a tábornok — de az egész dologban csak egyetlen egy kötelesség létezik, az, hogy Honorát megmentjük. Az én mostohaleányomnak — mondá büszkén és nyomatékosan, — biztonságban és békében kell élni. Már pedig, anélkül, hogy kellemetlen részletekbe bocsájtkoznék, a hercegné maga is beláthatja, hogy azt elérni itt teljes lehetetlenség volna.

— Én semmi olyas dolgot nem látok át — szólt az agg urnő elvörösödve. — Honora együgyű, félénk gyermek és ha mindannyiszor meg akar szökni, ahányszor a fiam egy kicsit heveskedik, akkor meg kell tanulnia, hogy fel ne ingerelje őt. Az egészben ő a hibás.

— Nagyon jól van, — mondá erélyesen sir Maxwell, — akkor hát kénytelen leszek szellőztetni a kellemetlen részleteket is. Én fáradtságot vettem magamnak kikérdezni az illetékes egyéniségeket pontosan, részletesen, kivéve természetesen magát a herceget. Remélem, hogy vele soha többé nem leszek kénytelen szóba állani. Az ön fia márczius másodikán éjjel egy órakor jött haza Don Alfonso Vald'oro kíséretében. Revolvert vett magához és

azzal beakart rontani a felesége hálósobájába. Az őket követő szolga látta, hogy Vald'oro össszeroskadt az ajtóban és látta azt is, mikor az ön fia megrugdosta. Fia azután bement a szobába, honnan sikoltás és heves szavak hallatszottak ki. A kíséző szolga nem mert belépni. Kevéssel azután kijött az ön fia, karjaiban czipelve a feleségét, mintha agyon akarná szoritani, hogy megfojtsa szegényt. Kidobta végre a lépcsőre, ő maga pedig bezárkózott a szobába s az ajtó mögé állva azzal fenyegetőzött, hogy mindenkit agyonlő, aki közeledni merészel hozzá. Nos, mit mondjak még ennél is többet önnek, herczegné?

— Elég ... elég — kiáltá a herczegné. — Beszéljünk most már higgadtan. De Angliába nem engedem elvinni a menyemet. Iszonyu botrány lenne az. A leendő örökösnek Olivetoban kell születnie. Ez minálunk már bevett szokás.

A két ellenfél egy hosszú órán át vitatkozott még a kényes kérdés felett, míg végre a tábornok beleegyezett abba, hogy az esetben, ha Orazio kötelezi magát Honora közelébe nem lépni és ha Honorának magának is tetszeni fog a terv, akkor elszállítják őt a Porsennák bölcsőhelyéhez, de egyelőre ők is ott maradnak vele. Utoljára is lehetséges, hogy jobb lesz az most reá nézve, mint a hosszú, fárasztó utazás északra. Magától értetődik azonban, hogy a feltételek legkisebb megszegése esetén haladéktalanul, azonnal elszállítják őt Olasz-

országból és az angol törvények oltalma alá fogják helyezni.

Honorának tetszett a terv. Azt mondta, hogy ő mindig vágyott Olivetoba. De milyen nagyon különbözik ez az odaköltözés attól, amint ő azt elképzelte — gondolá és szomoruan felsóhajtott. A jótékonyságról való ábrándjai, vágyai mind szétfoszlottak, megsemmisültek. Elvesztette hitét a saját hatalmában; mind az a boldog önbizalom, mely csodákat mivelhet, eltűnt, mert agyontiporták, megölték az élet könnyörtelen realitásai. Most már nem maradt számára hátra más, mint türelemmel küzdeni a vég bekövetkeztéig. Honora csaknem félve gondolt közelgő anyaságára. Hátha fiának is olyan barna szeme és olyan arcza lesz, mint a Porsennaké és hozzá talán még olyan gonosz szive, minő az Orazioé?

Hanem hát azt gondolá, hogy a falusi lét, távol Oraziotól, mégis csak kellemesebb, jobb lesz, mint Róma, mikor pedig megtudta, hogy a tábornok is velük megy, teljes biztonságban érezte magát. Végtelen kellemes, boldogító érzés az, ha annyira gondoskodnak rólunk és úgy dédelgetnek! Lady Éva azonban borzadt a gondolattól, hogy kénytelen lesz még vagy öt hónapot eltölteni abban az unalmas ősi fészekben, fürdők, villanyos csengetyűk és látogatók nélkül; és kezdte magát az egész szerencsétlen helyzetben a legnagyobb vértanúnak tekinteni. Hanem bizonyos vigasztalást mégis talált

abban, hogy Oliveto csak pár órányi távolságra esik Rómától, s így többször berándulhat majd oda néhány napra, Sir Maxwell gondozására bizva Honorát. Milyen előnyös is egy olyan kedves, előzékeny, okos, vén férjjel birni, aki leemeli a felelősséget vállairól. Szinte csodálkozott, miért is nem jutott neki már előbb eszébe ilyesmi.

Gerald nem merte indítványba hozni, hogy ő is velük tartson. Csupán egy rövid feszes látogatást tett beteg rokonánál, kit még az is nagyon felizgatott, mert minden szónál elhalaványult, majd ismét kipirult és az ápolónő állítása szerint hősege, láza lett a látogatás után. Geraldra nézve is kinos hatással volt az a rövid együttlét, miután a lemondás okozta kinszenvedést még jobban fokozta. Különben is élesebb, égetőbb lett a szívében sajnó seb fájdalommal azon idő óta, midőn a részvétellel párosult tisztelet és szerelem érzésével csaknem meghasadó szívéhez ölelte az ájult Honorát. Soha se illethette volna pedig testvér tisztább, önzetlenebb ajakkal a szenvedő lény homlokát, mint ahogyan azt Gerald tette ama végzetes éjszakán a kétségbeesés pillanatában. Ő, a forrón, lángolón szerető férfi bontotta le az ájult Honora torka körül csavarodott hosszú hajat, és a lecsúszott pongyolát ildomos redőkbe szedve visszahúzta meztelen vállaira. Igazi testvér volt ő akkor Gerald előtt és szerető szívének egyetlen dobbanása se vádolhatta volna Geraldot legkisebb visszaéléssel

amaz éjszakán; de most már egészen másként állott a dolog, az emlékezet fellázadt, s így el kellett távoznia.

De ezúttal nem a hivatalba sietett. A halál réme üldözte családját abban az évben; idősebb fivére csatlakozott őseihez, Gerald nagy szomorúságára, noha az által Gerald igen szép vagyon és egy bár szerény, de régi ősi czim birtokába jutott. Hanem azért ő nagyon bánkódott szeretett fivére után. Az öröklött vagyon egy évvel azelőtt alkalmasint egészen megváltoztatta volna ugy az ő élete, mint Honoráénak folyamát, mert olyan vagyon volt az, melyet még Lady Éva se vetett volna meg. Most azonban már csak egy előnye lehetett a gazdagságnak, az, hogy megszabadította őt londoni hivataloskodásától és lehetővé tette oda mennie, ahová tetszett, vadászhatott, kielégithette vele természetének a mozgás és a szabad levegő iránti hajlamait! Ily módon a kinos emlékeket is könnyebben el lehetett űzni és mióta a tábornok átvette rokona ügyeinek rendezését, ő reá nem is volt szükség; mert tudta, hogy legkisebb bánatalom nem férközhet ezentul már Honorához. Még csak el se fog menni búcsúzni, hanem a tábornok közvetítésével küldi el Istenhozzádját; Honora pedig talán még hálás is lesz azért, hogy nem ment el hozzá. Igaz, hogy Orazio még mindig megfenyítetlenül élt. De Gerald semmit se tudhatott meg tartózkodási helyéről, mert mindig csak azzal felel-

tek neki, hogy távol van; így tehát kelletlenül bár, de elcsomagolta végre azt a lovagló korbácsot, melynek a sors nem akarta megengedni ez idő szerint, hogy hasznos szolgálatot tegyen.

Kellemes áprilisi szellő lengedezettette a Campagna nyíló mezei virágait azon a reggelen, midőn Honorát kivitték a sötét komor Porsenna-palotából és elhelyezték a kocsiba, mely őt elszállította a Szabina hegység közötti várkastélyba. A tábornok megtett mindent, amire csak a hosszú utazások tapasztalata képesít, hogy lehetőleg csökkentse az utazás fáradalmait. Az előzékeny gondos ápolónő, a középkorú német orvos, egy második kocsiban helyezkedtek el. Lady Éva és az öreg Assunta, kit újból megörvendeztettek azzal, hogy az általa annyira szeretett gyermeket ismét kiszolgálhassa, pár nappal előre utaztak, hogy a szobákat lehetőleg rendbe hozzák és kényelmessé tegyék. Virginia, aki a Honora súlyos betegsége általi zürzavarban észrevétlenül ott maradt és akinek sikerült a szokottnál valamivel hasznosabbá tenni magát, egy harmadik kocsiba ült más két cseléddel, meg a podgyászszal és ruhákkal megpakolt ládákkal. Honora sokkal közönyösebb lett minden iránt, hogysém sürgette volna most Virginia elbocsájtását; azután utoljára is nem látszott rossz leánynak és Assunta talán még örülhetett is segítségének.

Virginia tulajdonképen csak háromnegyedrészen volt rossz és komoly bajba is keveredett néha

a lelkiismeretével, mikor furfangos cselszövésének a szomoru eredményét látta; a nagybátyja pedig megszidta és ügyetlennek, ostobának nevezte, azt látva, hogy Oraziot semmi bántódás nem érte, daczára a sokat emlegetett »megtorlásnak«, helyette a hercegné jutott el a halál torkához. Azon szidalmak nélkül Virginia bizonyosan igazán megbánta volna tettét, sőt mikor azt hitték, hogy a hercegnő meg fog halni, talán még meg is gyónta volna a bűnét. De a nagybácsi szemrehányásai bántották és felháztították benne a büszkeséget és a daczot, hogy a legközelebbi alkalommal bebizonyítsa értelmi tehetőségét; csakhogy ezuttal persze ki szerette volna hagyni a hercegnét a játékból.

Honora egészen felvidulni, felmelegedni érzé szivét, mikor a kocsi kigördült a sötét boltozat alól, ki a balzsamos áprilisi verőfénybe. Már egy kevés pir is visszatért arczára és a tábornok örömmel tapasztalta, hogy érdeklődni látszik az utczai mozgalmas élet iránt. Az ápolónő hosszú köpenybe burkolta, nehogy esetleg meghüljön. A köpeny sötét prémje különösen derültté varázsolta tekintetét; a beteg hallani se akart arról, hogy feszes ruhába öltöztessék a hosszú utazásra, hanem egy arany-szálakkal átszövött kényelmes, bő piros selyempingyolát kívánt felvenni, s a keblére gyémántos melltüvel friss ibolyacsokrot tüzetett. Igen előnyösen emelte finom szép arczát a fekete csipkekalap. Szóval olyan bájos volt, hogy nem csoda, ha az emberek

visszafordultak a kocsi párnáira hátradülő fiatal hölgy, meg a mellette egyenesen ülő öreg gentleman után, aki olyan ügyesen és előzékenyen iparkodott a napernyőt védőleg tartani a nap sugarai ellen.

Orazio a felső erkélyen állva nézte, amint a menet kihajtott a kapun. Megkísérlé szivarja végét beledobni a felesége hintójába, de eltévesztette az irányt és Honora eltávozott, teljesen megfélekedve néhány boldog percze férje létezéséről és nem is sejtve újabb sértési szándékát.

— — — — —

— Nagyon fáradt ön, kedvesem? — kérdé a mostoha apa, pár órával később. — Rettenetes hosszú kocsizás ez önnek.

— Álljunk meg és szálljunk le egy kicsit, — válaszolá Honora. — Ezek az utak borzasztó rosszak.

A hintó megállapodott és a tábornok leemelte Honorát. Az ápolónő azonnal mellettük termett és valami üdítő szert adott be betegének.

— Nagyon hosszú ut ez — mondá a gyakorlott s tapasztalt ápolónők okoskodó modorában. — A herczegnének meg kellett volna valahol szakítani az utazást.

— Ismerem ezt a helyet, — mondá megnyugtatólag az orvos, — az utolsó órai kocsizás igen kellemes lesz a hegyek közt. A herczegnének nem fog az megártani.

Egy meredek lejtő feleutján állottak meg. Itt

az ut bekanyarodott a hegység aljában, melyet sűrű tölgy- és gesztenyefaerdő vett körül. Honorkaron fogta ápolónőjét és néhány lépést tett vele a sűrű lombok között.

— Milyen gyönyörű szép hely ez itt! — kiáltott fel csillogó szemekkel. — Menjünk egy kicsit messzebbre. Le akarok ülni ott arra a fatörzsre.

Igazán bájos, szép hely volt az. Habár közel volt az országut, a fiatal fák eltakarták. Egy alacsony kőpad állott ott, két harmadával félig bekerítve egy begyepesedett üreget, mely fölött ujhajtású lombok képeztek boltozatot. Azzal átellenben a sziklafalhoz támasztva, félig a földbe süppedve ódon márványkoporsó ötlött a szembe, bár fehér márványa alig csillámlott át a moh és kőruta takaró alól, melyről a mögötte levő sziklából fakadó zuhogó kristálytisza forrásvíz belecsorgott az üres kőbe, de természetesen a zuhogó víz több volt, mint ami a koporsóba belefért, s így néhány falevelet magával sodorva végig csergedezett a keskeny ösvényen, mely számos kanyarulatban a fák között eltűnt a völgyben.

Az árnyas magány és az üde hely, valamint a zuhogó víz oda vonzotta Honorát. Ugy érzé, hogy szaladni volna képes és vezetőjétől megszökve lehajolt a tiszta csillogó víz fölé, hogy annak hűvös, üdítő árában megnedvesítse fáradt szemeit.

— Kérem, Mylady, ne tegyen ilyen dolgot, — esengett az ápolónő; — az nagyon áthűthetné, — mondá és megkísérlé Honorát visszatartani.

— Igen, tudom, — felelé a hercegné, körültekintve; — de milyen felséges béke és nyugalom honol itt. Majd visszatérek ide valamelyik nap, ha jobban megerősödöm. Óh, igen el kell jönnöm ide! Ugy tetszik nekem, mintha hozzám tartoznék ez a hely; hisz oly sokszor álmodtam felőle.

Az ápolónő aggódva tekintett rá és alattomban megtapintá üterét. Attól tartott, hogy a hosszas kocszítás és rázás visszaidézte a lázt.

Egy óra mulva az erdő hirtelen egy frissen nyesett fasorba olvadt bele, melynek távoli végén óriási négyszögletes s mind a négy sarkán tornyos kőépület magaslott ki, vastag oszlopokkal és magas várerődszerű kőfalkerítéssel. Honora hévvel nézett ki rá, azután szótlánul visszaruskadt a párnákra.

— Olyan, mintha három vagy négy Spielberg lenne egybeolvadva! — jegyzé meg tréfásan a tábornok, azután ekként beszélt tovább: — Soha se törődjék a várkastély külsejével, Honora, meg vagyok győződve, hogy belül olyan kényelmes, amilyen csak lehet! Édes anyja bizonyosan gondoskodott arról! Mindjárt ott leszünk!

De a várkastély csak a tulsó oldalról volt megközelithető, az út pedig hirtelen balra kanyarodott és úgy látszott, mintha ez a várkastély a mögötte fekvő homályos, tekervényes falu számára készült volna, mely úgyszólván az épület aljában terült el nyomoruságos állapotában.

Ki tudná ecsetelni azon falvakat a hegyek

közt, ahová a kapzsi tulajdonos rendesen úgy tereli népét, mint ahogyan barmait szokta az igába hajtani; ahol a láz meg az adó megfosztja attól is, amit még a birtokos tulajdonos zsarnok meghagyott számukra; ahol egyszerre husz-huszonöt elkeseredett szegény anya hordja el gyermekeit a Madonna elé jajveszékelve és sirva könyörögve hozzá, hogy segítse vissza vinni az Ur színe elé a nyomorult éhező teremtményeket, mert kétségbeesésükben nincs, aki mentő kezet nyujtana feléjük.

Minden ház fala roskadozik, piszkos és elhanyagolt. Kormos, piszkos, korhadt falépcsők vezetnek le a sziklákról a nyomoruságos odukba, melyekért pontosan megköveteltetik a bér. Kiéhezett sertések czammognak végig szomorúan az utczául szolgáló csatornán, neki rontva az utjukban hagyott gyermekeknek. Nem egy megcsonkított karnélküli nyomorék, vagy felismerhetetlenségig összeroncsolt képü emberi lény tehet tanúságot ezen állapotokról.

Midőn a kocsi elhaladt, az egész népesség kisietett az új herczegnét megbámulni. Egyetlen örömteli szó se üdvözlé őt, hanem a helyett daczos, elkeseredett szitok járt szájrul-szájra; meztelen ránczos képü sovány satnya gyermekek csoportokba állva meresztették rá szemeiket. Egy-két támolgyó megtört korosabb férfi megfenyegette a kocsisort tehetetlen öklével, amint arra elhaladtak, anélkül, hogy félnének a megtorlástól.

Honora megborzadva egyenesedett fel ülésén.

Azon sok meztelen vézna gyermekarczok mindenike azzal a jól ismert mandula szemekkel és szép, bár haragos vonásokkal nézett rá, melyeket elfelejteni iparkodott. A most már magasan álló nap sugára újra meg újra rásütött azokra a nyomoruságos kicsiny fejekre, s megvilágítá azt a speciális gesztenyebarna haját, mely sajátságos módon, tudtán kívül gyüölt hajszíne lett neki. A szegény kis gyermekek egyike, legfeljebb két-három esztendő s kicsiny poronty, egészen odafutott a kocsi mellé és egy sáros követ dobott a herczegnére és még mielőtt anyja ütlegei sirásra változtatták szitkait, selypítve utána kiabálta : »Csúf boszorkány, azért jöttél ide ugy-e, hogy megint lerugdalj bennünket a szikláról?«

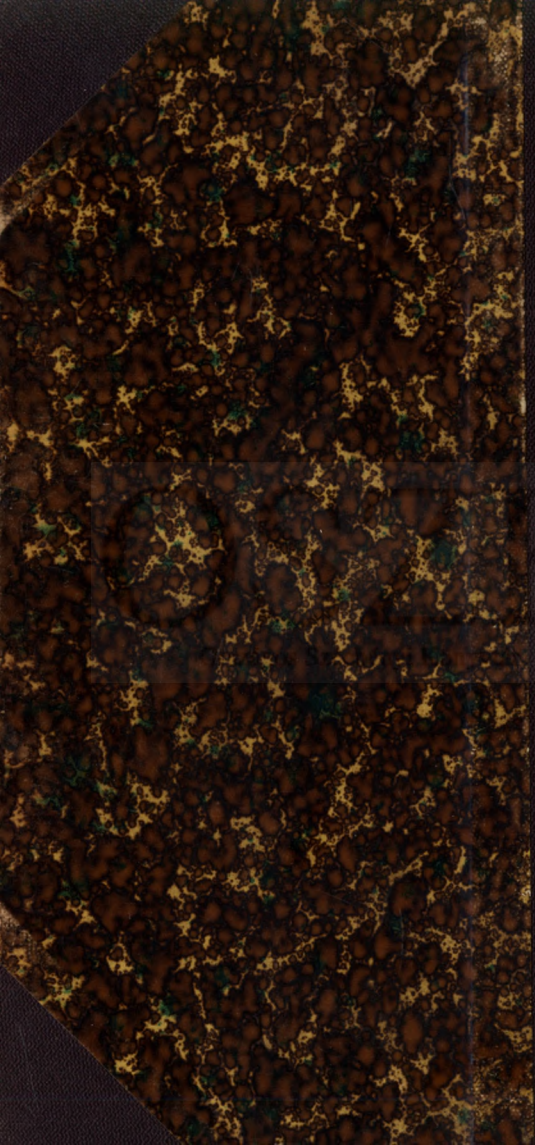
Honora, amint ápolónője előre megjósolta, igazán teljesen ki volt merülve, midőn a kocsi megállott a vár magas fala előtt, mely a magaslaton emelkedett, honnan óriási szirt nyult be egyenesen a mélységes zuhatagba. A rájuk várakozó Lady Éva karjaiba fogadta leányát.

A tábornok belépése előtt felnézett a kőfal-erődre.

— Hatvan láb szilárd kő, mielőtt egy ablakhoz érne az ember, — mondá magában. — Rendkívül érdekes, kell is egy pár jegyzetet csinálnom róla mindjárt holnap reggel. De milyen börtön ez! Lady Éva tiz nap alatt megszökik innen!



Nemzeti Széchényi Könyvtár



K

10